

REBELL

NR 1-2003

30 KR

Har USA gått av skaftet?

8. MARS 5 TAPETKUNST 36 DONMARTIN 28 MISS REBELL 7

Logikk

Ein leiarartikkel skal gjerne provosere litt. Men eg veit ikkje om eg greier det denne gongen.

Eg har nemlig tenkt å markere meg mot krigen. Eg har framleis til gode å møte nokon som er for krig. Nokon som svelgjer den amerikanske krigspropagandaen om at det irakiske folket vil få det betre viss dei vert bomba sonder og saman, slik at eit amerikansk-venleg regime kan overta. Nokon som forsvarar at Bush kan ha så mange masseødeleggingsvåpen han vil, medan indisium på at Saddam framleis har det, er grunn nok til å gå til krig. Nokon som evnar å fatte poenget med ein "førebyggjande krig". Nokon som ser at den logiske konsekvensen av at eit fly vert styrta inn i ein skyskrapar, er at eitt og eit halvt år seinare må eit allerreie herja land ødeleggjast enno meir.

Få i Noreg forstår dette. To unnatak er Bondevik og Petersen, som ser ut til å sjå ein

logikk på sitt underlege politikarvis. "Ingen krig mot Irak, med mindre tryggleiksrådet lar seg presse av USA, for då er det greit," var budskapen til 115.000 norske demonstrantar 15. februar. Det var i alle høve det Bondevik fekk utav massemonstringane. Han tok elegant demonstrasjonane som ein stønad til den mystiske FN-linja si. Å vere mot krigen på eit generelt grunnlag ville jo vere å undergrave FN.

I filmen "Bowling for Columbine" vert det hevda at USA er eit nasjon av frykt. Alle er så redde for kvarandre at dei må ha eit våpen å forsvare seg med. Denne gjennomgripande frykta utnyttar amerikanske media og Bush-administrasjonen til det fulle: Mannen amerikanarane er aller reddast for er Saddam Hussein. Den Onde Mannen på

andre sida av kloden er det største trugsmålet mot fridom og demokrati i USA. Han er og det største hinderet for fridom, demokrati og marknadsøkonomi i sitt eige land, og han står i vegen for amerikansk kontroll i området, og for amerikansk kontroll over oljeresursane.

Heldigvis lar ikkje alle amerikanarar seg lamme av frykt. Krigsmotstanden er større enn nokon gong, før krigen har byrja. Om lag 12 millionar menneske verda over demonstrerte mot krigen 15. februar. Vi har demonstrert i Voss, Oslo og San Francisco. Og vonar at i lengda går det ikkje å avfeie protestane like enkelt som Bondevik gjer det.

Per Waagø

FRAMSIDA

Uncle Sam haunts you

Man kan lure på om USA har gått av skaftet i sin iver etter å kontrollere verden. Denne klovn fant vi i et demonstrasjonstog i San Francisco.

FOTO: CAMILLA VALLE BAKKE

REBELL

ISSN 0802-3786

Ansvarleg redaktør
Per Waagø

Redaksjon
Camilla Valle Bakke, Tor-André Bergli, Kjersti Engen Marsdal, Hege Bae Nyholt, Jørgen Strickert

Grafisk formgjeving
Camilla Valle Bakke, Hege Bae Nyholt, Jørgen Strickert, Per Waagø
Bakside: Jacob Skjelberg

Bidragstatarar
Brage Aronsen, Veronicha Angell Bergli, Tomas Bertelsen, Kenneth Fuglemsgmo, Åse Garten Galtrud, Jorun Gulbrandsen, Erlend Hassel, Martin Overå Johnsen, Marit

Mastad, Bjørnar Eide Moxnes, Eivind Volder Rutle, Elin Volder Rutle, Marte Ryste, Trine Elisabeth Selnes, Jacob Skjelberg, Øyvind Strømmen

Innhaldet i signerte artiklar representerer ikkje nødvendigvis redaksjonen eller Raud Ungdom sitt syn, men det hender.

Vi du bli med?

Ta kontakt med redaksjonen viss du vil bidra med tekst, illustrasjonar eller småkaker til neste Rebell. Du er hjerteleg velkomen!

Besøk Prinsensgata 14, 7012 Trondheim. Velkommen!
Post Boks 4319 Hospitalsløkkan, 7417 Trondheim
Fon 73 51 70 35 / 934 13 627

Nett <http://www.rebell.no>
Kontonummer 0530 03 33062

Opplag 1.000 **Laussal** 30 kroner
Trykk Øyvind Glomvik AS

Abbonér!

Eit abonnement kostar usle 150 kroner for seks nummer. Kva nøler du etter?

Rebell er heileigd av Raud Ungdom, men redigerast sjølvstendig etter redaktørplakaten. Viss du meiner deg utsett for sjikanøs eller på andre måtar ussel omtale, gjer vel og ta kontakt med redaksjonen. Viss du berre er generelt provosert eller mannevond, vil vi også gjere høyre frå deg.

ÅTTE SIDER 8. MARS

Miss Rebell

7

Det ble en annerledes missekonkurranse på Bajazzo i Trondheim i 1978. Kvinnefronten og Eva Fjeldstad kupp showet.

Også guttas kamp?

11

Men hvor blir det av pikkstimen?

USA

Not in our name

14

Rebell tok turen til USA for å demonstrere mot Bush' krigsplaner.

To tårn

20

Vi var der da det virkelig smalt.

Cuba

24

I USAs bakgård.

KULTUR

Kontroversiell gamling

28

En av veteranene i norsk rapp har nettopp sluppet EP.

Tapetkunst

36

Kinkades kommersielle kunst er ufrivillig komisk.

Frå San Francisco til Voss

av Øyvind Strømmen
oyvind@strommen.net

Aldri før har ei antikrigsrørsla vakse så fort og spreidd seg så raskt", skreiv historikar og spaltist Ruth Rosen i San Francisco Chronicle. "Det er endå meir verd å leggja merke til fordi krigen enno ikkje har byrja. Antikrigsrørsla har latt sine sekteriske røter liggja att og har kome inn i mainstreamkulturen. Takka vere internett".

Hundretusenvis... og tolv

Eg skriv dette dagen før 15. februar, ein dag som vil bli historisk, med antikrigsdemonstrasjonar verda over. Faktisk har rørsla mot ein krig i Irak allereie fortent ein plass i historieboekene. Aldri tidlegare har hundretusenvis av menneske i USA demonstrert mot ein mogleg krig, ein krig som endå ikkje har byrja. Omtrent samstundes som desse fyrste store demonstrasjonane gjekk av stabelen i landet Otto brende flagget til samla ein liten gjeng seg i ein festsal på Voss gymnas. Dei var hundretusenvis. Me var tolv.

Men tolv menneske har fleire enn tolv venar; og antikrigsrørsla spreidde seg som eld i tørt gras og på Voss. Sjølv om diskusjonane i blant har minna om diskusjonane i Judeas People Front i Monty Python-filmen

'Life of Brian' har arbeidet vorte gjort.

Bannermaling og lesarinnlegg

Målet stod klart for oss frå starten; bygda Voss skulle først opp på lista over kvar det blir arrangert demonstrasjonar. Voss skulle finna ein plass saman med Longyearbyen, Oslo, Tallinn og Tokyo, og eit utal andre byar.

Nokre bilete står att; eit bilete frå lokala-visa av ei ung sosialistisk jente og ein ikkje fullt så ung talsmann for dei kristne. Som står saman. I ei felles sak. Ein telefon frå eit heilt ukjend menneske som har lese eit lesarinnlegg og vil gje skryt. Eit bilete av ein gjeng ungdomar som malar banner mot krig i rosa og lyseblått.

Kanskje er det håplaut. Amerikanske myndigheiter ser ofte ut til å ha bestemt seg for lenge sidan. Dei vil ha krig. Dei skal ha krig. I blant er håpet berre ein vond klump i halsen. Men i blant er den klumpen vakker, og håpet veks seg stort. Aldri har ei antikrigsrørsla vakse så fort. Aldri nokon gong før.

Blitz trua av privatisering

av Brage Aronsen
blirf@online.no

Blitzhuset har gjennom tjue år fungert som hovedstadens eneste sjølstyrte ungdomshus. Blitz huser blant annet byens billigste cafe, infoshop, øvingslokaler, snekkerverksted, fotogrupeer, kvinneradioen RadiOrakel og en rekke politiske organisasjoner. Gjennom sine gatefester, konserter og demonstrasjoner har Blitz tilført byen kulturelt og politisk mangfold og har spilt en viktig rolle på den utenomparlamentariske venstresida i Norge. Nå vil høyrebyrådet Blitz til livs.

Byrådet har lagt Blitzhuset og tomte ut for salg på det private marked. Gjennom rikspressa har de prøvd å få en privatisering av Blitz til å framstå som en gavepakke til huset og dets brukere.

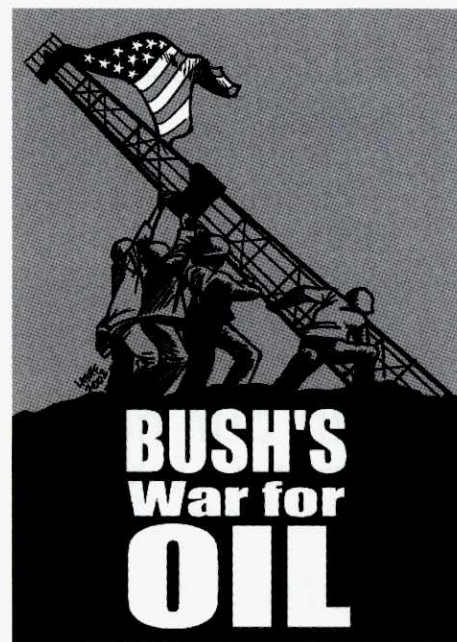
- Tornås prøvde først å framstille salget som en garanti for vår overlevelse, men selv byrådets egen kommuneadvokat mener at

Blitz ikke er beskytta juridisk mot utkastelse på det private markedet, heter det i en uttalelse fra Blitz. Blitzerne reagerer sterkt på det de oppfatter som et ønske fra byrådet om å kvitte seg med brysomme politisk opposisjonelle og en kommersialisering av området Blitz ligger i på bekostning av ungdommen.

- Å ivareta et mangfold i byen er kommunens ansvar. Nå prøver de å overlate ansvaret til de rikes hender. Vi forstår ikke hvordan private aktører skal ivareta ikke-kommersiell verdier. På det profittsultne private markedet taper ungdom, fattige, arbeidsløse, kulturen, mangfoldet og alt som gjør det bra å bo i Oslo.

Les mer og skriv under på støtteoppropet for Blitz på <http://www.blitz.no>

LATUFF

Karneval mot kapital

Barrikader i vindauga – politifolk med hjelm og skjold på kvart gatehjørne. København var gjort klart til EU-toppmøte.

av Per Waago
perwaago@online.no

Geografi

USA rasler med sablene ovenfor Irak og forbereder befolkningen på krig for å fjerne Saddam Hussein. Samtidig blir det klart at bare 13 prosent av amerikanere i aldersgruppen mellom 18 og 24 kan plassere Irak geografisk. Til sammenligning kommer Afghanistan bedre ut. Hele 17 prosent av den oppvoksende slekt vet hvor Talibans hjemland er å finne på globusen.

Kilde: National Geographic

FOTO: ERLEND HASSEL

I lokala til Socialistisk Ungdomsfront (SUF), dagen før dagen, treff vi Ditte (22) og Bjørn (20) i full gang med å male eit gigantisk banner som maner til "Karneval mot kapital". SUF er ein av organisasjonane i nettverka som har arrangert demonstrasjonane.

- Vi har vald samba som tema for blokka vår i demoen. Vi vil prøve å gjere han meir til ein fest i staden for ein kjedeleg, gammaldags demo, seier Bjørn.

Dei fortel at dei har drive med førebuingar til motdemonstrasjonane i nestan eit år.

- Eg vonar at toppmøtedeltakarane høyrer oss, at den politiske budskapet vår kjem fram, seier Ditte.

- Eg forventer at det kjem mykje folk, og at det vert mange kreative blokker og slagord i toga, seier Bjørn.

Og dei forventningane vart ikkje gjort til skamme. På den store demonstrasjonsdagen gjekk om lag 15 000 i dei to demonstrasjonstoga. Først eitt tog "For ett andet Europa", og så eitt mot unionen. Men Københavns politiet hadde tydelegvis forventet seg noko anna: Alle McDonalds og Burger King-restaurantane hadde barrikadert vin-

dauga, og lange rekker med opprørspoliti sto oppmarsjerte. Men det vart ikkje bråk av noko slag, og EU-motstandarane fekk nok ein gong vist at det går an å vere mot EU utan å vere valdeleg.

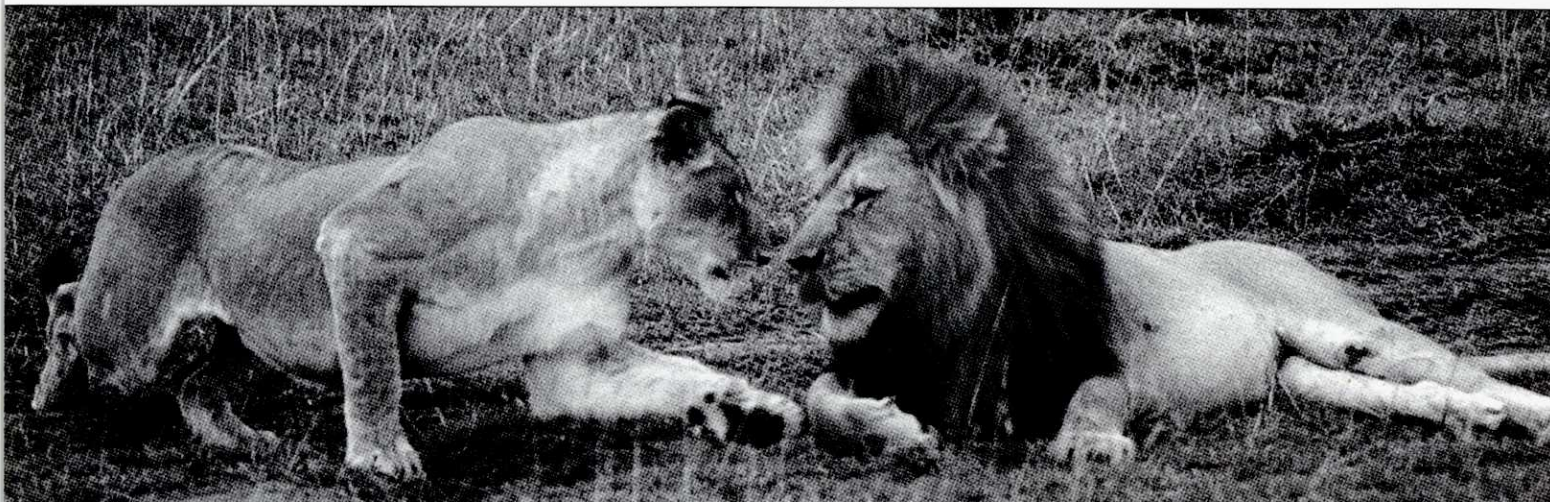
Korrekt Cola

"Ikke drikk som en idiot, drikk bevisst". Slik lyder reklamekampanjen for den nye leskedrikken Mecca-Cola. Franskmannen Tawfik Mathlouthi skapte drikken som et alternativ for folk som ikke sympatiserer med USAs fremferd i den muslimske verden. Han mener at hver flaske med Mecca-Cola er "en liten gest mot amerikansk imperialisme og utenrikspolitikk". 10 prosent av inntektene går i følge Mathlouthi som bistand til palestinske barn og siden drikken ble lansert i Frankrike i høst, har over to millioner 1,5-litersflasker blitt solgt.

Kilde: ETC

Gratulerer med dagen!

Søstre, kamerater; gratulerer med 8. mars! Rebell velger å feire den internasjonale kvinnedagen med noen feministiske sider.

Det er ikke vanskelig å belegge påstanden om at vi lever i et patriarkat - et mannssamfunn. En kjapp kikk på hvem som befolker styrerommene og direktørkontorene i næringslivet, hvem som utgjør kjøttvekta i lovgivende forsamlinger og regjeringer verden over, hvem som bemanner redaktørkrakker i de svære mediebedriftene, hvem som fyller professorater og rektoriater i de tunge utdanningsinstitusjonene er nok til å konstatere at vi fremdeles har mange 8. mars-tog foran oss.

Men det finnes mer gøyale ting å se på. Naturprogrammer på tv, for eksempel. Dosent Hillevi Ganetz er medieforsker på universitetet i Linköping og har sett flere naturprogrammer enn de fleste. Hun har studert naturfilmer i svensk allmennkringkasting fra 1959 og fram til i dag, og konkluderer med at framstillinga av løver, elger og svaner ofte er nærmere fiksjon enn fakta. "På én måte er det jo naturen som filmes, men man legger den til rette sånn at den stemmer overens med menneskelige

normer og moraloppfatninger, blant annet ved hjelp av klipping og fortelling", sier hun til det svenske tidsskriftet Genus.

Hun nevner som eksempel et klipp med to løviner som har sex med hverandre - lesbeløver, rett og slett. Men det blir for sterk kost for kommentatoren, som foretrekker å fortelle at den ene løvinen er brunstig, men at hun må ty til en annen løvinne fordi det ikke fins noen løvehann i nærheten. Bildene viser to løviner som har sex, men kommentatoren presenterer heller sin egen ganske tradisjonelle oppfatning av lesbisitet - sex i mangel på en mann.

Tradisjonell er også den romantiske forestillingen om det monogame svaneparet, som lever i tosomhet år etter år. Det finnes faktisk sånne trofaste svaner, som svømmer sammen hele livet. Men kommentatoren skåner oss som regel fra sannheten om at det ikke sjelden er to svaneindivider av samme kjønn - homsesvaner! - som finner svanen i sitt liv.

Elgen organiserer seg i familier, hvor elgkua og kalven holder sammen. Løvene, derimot, har sprengt kjernefamilien, og en familie kan like gjerne bestå av opptil tolv

individer. Men da heter det ikke "familie" lenger i naturfilmene. For når naturen ikke oppfører seg som vi mennesker er vant til, blir kommentatorene forvirret. Så løvefamilien på tolv heter "flokk", ikke "familie", forteller den svenske forskeren. Hillevi Ganetz synes også det er besynderlig at det er løvehannen som er Dyrenes Konge i naturfilmene, når det er løvinen som leder jakten i virkelighetens verden. "En ren konstruksjon", konkluderer Ganetz. "Først redigerer man virkeligheten så den passer med mønsteret, og etterpå peker man på konstruksjonen for å forklare hva som er naturlig".

Løver, elger og svaner ser ikke så mye på tv. Dermed kan de trygt holde på som de vil, uberørt av menneskenes desperate trang til å holde Orden i Rekkene. Vi mennesker, som ser en del på tv, bør gjøre som løvene og svanene - som det passer oss. Og når det står i avisa at det er likestilling i Norge, bør vi brøle som løviner og bruse med vingene - og oppsøke første og beste 8. mars-tog.

Eva, Kvinnefronten og Det Store Missekuppet

Jenta som stjal misse-showet:

FULL KLAFF for kvinnebevegelsen

— Vi lot oss lure. Men vi ble lurt av en alle tiders dame. Jeg synes ikke det er noen grunn til å være sinte, og jeg kan heller ikke svare på om det blir aktuelt å arrangere flere missekåringer på restaurant Bajazzo. Men oppstyret har jo skapt mye bløst omkring stedet, og det heter jo at all PR er god PR, sier direktør Finn Rønning ved restaurant Bajazzo etter at en av byens kvinnefrontere, Eva Fjeldstad, søndag kveld gikk av med seieren da den lokale kandidat til Miss Norge-ringen skule kåre. 25 år gamle Eva Fjeldstad benyttet like godt anledningen til å si sin mening om slike konkurranser i sin sinnehet — fra åpen scene og med 250 tilskuere i restaurantgjester i salen. Dermed fikk missekonskurransen en utgang som ingen hadde drømt om på forhånd — rent bortsett fra en del lokale kvinnesaksforkjempere som allerede et døgn i forveien visste at Eva var med i finalen. De gikk av forstebelte grunner til tross for at hun var en av byens mest populære jenter.

— Jeg spilte kvinneidealet jeg ante de var ute etter

Klart jeg var nervøs, sier hovedpersonen bak kuppet på Bajazzo

Etter en sammenhengende forberedelse av det som ble en av byens mest populære jenter, Eva Fjeldstad, som har vært på flere konkurranser i den lokale Miss Norge-konkurransen på Bajazzo i forbindelse med at hun var en av byens mest populære jenter.

Etter en sammenhengende forberedelse av det som ble en av byens mest populære jenter, Eva Fjeldstad, som har vært på flere konkurranser i den lokale Miss Norge-konkurransen på Bajazzo i forbindelse med at hun var en av byens mest populære jenter.

Etter en sammenhengende forberedelse av det som ble en av byens mest populære jenter, Eva Fjeldstad, som har vært på flere konkurranser i den lokale Miss Norge-konkurransen på Bajazzo i forbindelse med at hun var en av byens mest populære jenter.

Mot full fiasko for kåringen av «Miss Norway»:

Kåringer avlyses på rekke og rad

Det bærer mot full fiasko for kåringen av Miss Norway, etter Kvinnefrontens triumf i Trondheim har nederlagene kommet på rekke og rad.

Det bærer mot full fiasko for kåringen av Miss Norway, etter Kvinnefrontens triumf i Trondheim har nederlagene kommet på rekke og rad.

Det bærer mot full fiasko for kåringen av Miss Norway, etter Kvinnefrontens triumf i Trondheim har nederlagene kommet på rekke og rad.

ts mest kvinnesaksglade velger en aktiv Kvinne-

Etter dette, i meg, sier et smil, og noen ser på de som en seier. I alle fall har Eva Fjeldstad fått diskusjonen i og oppmerksomheten om Kvinnefronten som rangerer.

Da Kvinnefronten tok over Miss Norge-fesjået

Brande fiasko for AMAS, Max Factor, Akai, Ball og Andreas Olsen. Et trekket meg fra det som var missekonskurransen, og oppfordrer det andre til å gjøre det samme. — Nei til kvinnefront!

er...a var pitten gått ut av hette showet. Det var en skakrytting fra Max Factor, Ball og Akai som nåll tilbake. Showet har allerede blitt avholdt på mer enn 10 steder i lag.

det. Finalen går av stabelen om ca. 3 måneder i Oslo. Stopp missekonskurransen!

derfor at byen ikke blir ranset for arrangementet.

front-kupp KÅRING

Det ble en annerledes missekonskurransen på Bajazzo i Trondheim i 1978. Kvinnefronten og Eva Fjeldstad kupp showet. Det ble ingen Miss Norge det året.

av Marte Ryste
rystemarte@hotmail.com

"Miss Rebell" sto det å lese i VG dagen etter Trondheimsfinalen av den nasjonale missekåringen Miss Norge Tour. Avisa konstaterer at Trondheim måtte være landets mest kvinnesaksglade by som valgte en aktiv kvinnefrontkjemper til årets "Miss Trondheim". Det var Eva Fjeldstad de skrev om, studenten som sto i spissen for en aks-

jon som skulle gjøre motstanden mot missekåringer kjent over hele landet.

Inside information

Ideen fikk Fjeldstad under en middag i kollektivet der hun bodde. Mens de spiste leste de referat fra en demonstrasjon mot misseshow i Elverum.

- Så begynte vi å snakke om at vi burde få til noe i Trondheim også, forteller Fjeldstad i dag.

- Vi fantaserte og diskuterte, og etter en time syklet jeg spontant til der kåringen skulle avholdes og meldte meg på, slik at vi skulle få "inside information" om arrangementet.

EVA FJELDSTAD er glad for at hun vant tittelen «Miss Trondheim». Hun sørger derfor at byen ikke blir representert i landsfinalen. Her er hun fotografert sammen med Andreas Diesen, konferansør for arrangementet... (Foto: Svein Arne Nordby.)

Kvinnefront-kupp PÅ MISSEKÅRING

Av ARNE BLIX

TRONDHEIM (VG) — Trondheim er landets mest kvinnesaksglade by. Det må man vel kunne påstå, når byen velger en aktiv Kvinnefrontforkjemper til årets «Miss Trondheim».

Sunne interesser

Få dager etter troppet en godt sminket misse-motstander opp hos den lokale uttakselskomiteen i klær og smykker som hele kollektivet hadde gått sammen om å finne.

Hun gikk på sosialskolen. Men på intervjuet svarte hun at hun studerte kunsthistorie. En sosialskolestudent i misseshowet ville virke for mistenkelig, det luktet vens-treaktivist av det. På spørsmålet om interesser unnlot hun å svare Kvinnefronten. Derimot fortalte hun om sin interesse for skuespill, skisport, forming, håndarbeid og snekring. Det var "friske, unge jenter med sunne interesser" arrangørene etterlyste.

Finalen

Fjeldstad ble plukket ut til finalen. Nå gjaldt det å planlegge en aksjon. Fra intervjuet med juryen bar det rett hjem til samarbeidsmøte mellom Kvinnefronten og Brød og Roser. Løpesedler skulle skrives, transparenter skulle males, og pressen skulle kontaktes. Dette var en finale det skulle bli blest rundt.

Da dagen kom, var utestedet Bajazzo fullt. 250 mennesker skulle se finalen, selv hadde Fjeldstad så vidt det var fått med seg tre venner inn på arrangementet. Resten av aksjonistene demonstrerte utenfor.

Eva Fjeldstad og Kvinnefronten vakte stor furore med sin snedige misseaksjon. Her er VGs oppslag dagen derpå.

VG-FAKSIMILE FRA KLASSEKAMPENS ARKIV

FAKTA

- I 1978 arrangerte det danske artistbyrået AMAB og firmaene Max Factor, Akai og Ball Miss Norge Tour.
- Gjennom lokale kåringer og en finale i Oslo skulle Miss Norge plukkes ut.
- På sted etter sted ble arrangørene møtt av aksjoner.
- Til slutt ble hele kåringen avlyst. Det skulle gå ti år før noen arrangerte en ny nasjonal missekonskurranse i Norge.
- Aksjonen i Trondheim ble den mest kjente.

Mistanke og seier

En halvtime før finalistene skulle på scenen, ante arrangørene at noe ikke var som det skulle. Det gikk et rykte om at noen skulle aksjonere. De fire finalistene ble kalt inn på et kontor hvor de ble spurt om sin tilknytning til kvinnebevegelsen. Fjeldstad ble først spurt om hun var medlem i Brød og Roser, noe hun benektet.

- Så ble jeg spurt om jeg var medlem av Kvinnefronten. Jeg ville ikke lyve og svarte ja. På spørsmål om jeg hadde tenkt å trekke meg fra deltakelse i landsfinalen, svarte jeg ja.

Likevel ble Fjeldstad informert om at det var hun som hadde vunnet. De andre jentene trakk seg, og arrangementet fortsatte som planlagt. Til tross for at hun var avslørt som kvinnefront, ble Fjeldstad presentert som vinneren fra scenen.

*Jeg spilte det
kvinneidealet
jeg ante de
var ute etter.*

EVA FJELDSTAD TIL
ADRESSEAVISEN

W
En aksjon det
står respekt av.

ANDREAS DIESEN

Ideologien bak

Så gikk Miss Trondheim 1978 på scenen for å holde sin takketa-
le.

- Jeg mener denne formen for konkurranser er enormt kvinneskammende. Jeg mener det er et fesjå, sa Fjeldstad og oppfordret alle til å tenke over ideologien bak konkurransen.

Reaksjonene etterpå var svært delte. Noen syntes det var veldig bra, mens andre ble forbannet. Så ble det diskusjon i salen. Fjeldstad var fornøyd med resultatet.

- Det var gøy, enormt gøy. Jeg gjorde en jobb for kvinnesaken. Og det klaffet jo over all forventning bra. Det er klart at aksjonen også hadde negative sider. Vi var for eksempel redd for at aksjonen skulle gå ut over de andre jentene som deltok. Det var ikke meningen. Vi aksjonerte mot arrangøren.

Stoppet kåringene

Aksjonene mot Miss Norge Tour 78 stoppet kåringene. Det var ingen Miss fra Norge som deltok i den internasjonale finalen det året, og heller ikke de kommende årene. I dag er Fjeldstad særlig fornøyd med at så mange protesterte

- Det at det var aksjoner så mange steder i Norge, viser jo også hvor bevisste vi var. Aksjonene var ikke sentralt planlagt, det var kvinneaktivister over hele landet som reagerte spontant mot finalene.

Jeg lurer på hvorfor vi egentlig står her. Står vi her for vår egen del, eller står vi her for andre? Er det sant at motefirmaet Ball og kosmetikkfirmaet Max Factor er med på dette arrangementet for å gi "vanlige" jenter sminke, klær og blomster, eller er det for selv å tjene penger? Er denne missekonskurransen mindre kvinneskammende fordi vi stiller som "vanlige" jenter med klær og ikke i bikini? Hva da med dem som ble silt ut underveis, ble de sjaltet ut fordi de var dummere enn meg, eller var det fordi de var litt tjukkere i rumpa?

Jeg mener denne formen for konkurranser er enormt kvinneskammende. Jeg mener det er et fesjå. Hvorfor i all verden stiller du likevel, spør dere kanskje. Jeg stiller fordi vi har et håp. Kanskje kan vi greie å si noe til folk som har kommet for å se.

Jeg vil ikke angripe de andre jentene som har stilt opp her, jeg vil heller ikke angripe de på "Curly" som friserer oss i dag. De jeg vil angripe er Ball, Max Factor og de firmaene som gjør dette for å tjene penger på kvinner i Trondheim.

De andre jentene ble spurt om de ville trekke seg, og det ville de. Og det synes jeg er veldig bra. For et av våre mål med å stille på slike konkurranser er å stikke kjepper i hjula for de som arrangerer slikt. For de utnytter kvinnene. De utnytter kvinner i moteindustrien og i kosmetikkindustrien. Det vil vi slåss mot. Vi håper vi kan greie å få vekk grunnlaget for denne forma for konkurranse i framtida. Jeg vil stille folk som stiller opp på slike konkurranser spørsmålet: Hvorfor stiller dere opp? Jeg vil spørre juryen: Hvorfor stilte dere opp som jury? Og jeg vil be dere tenke over hva slags ideologi som ligger bak. Og alle som står her - tenk på hva en missekonskurransen egentlig er for noe, hva stiller dere egentlig opp på?

Dette er talen Eva Fjeldstad holdt på Bajazzo, satt sammen på grunnlag av sammendrag fra avisene i etterkant.

Miss Rebell

En usynlig gass!

Først av alt må jeg hilse til alle medlemmer av Rød Ungdom og deres venner for den sterke innsatsen dere gjør i kampen mot USA-imperialismen! Kapitalismen er et råttent system som avler fattigdom og krig. Kapitalismen gjør alt til varer, til og med mennesker. I dag ser vi en økende, moderne slavehandel. Myndigheter verden over sier det er viktig å bekjempe "trafficking", kjøp og salg av kvinner og barn over landegrensene, den såkalte "sex"-handelen.

Hadde denne handlen hett "salg av voldtekts ofre", ville både gjerningsmenn og ofre bli mer synlige.

Den norske regjeringa har i februar 2003 lagt fram ei melding om hvordan kjønns-handel skal bekjempes. Men vil ikke sette søkelyset på mannen. Han som betaler for å bruke kvinner for tilfredsstille seg sjøl. Jeg tror det er fordi det svever en slags usynlig lov i lufta, som en luktfri gass, vi puster den inn fra vi er små og blir vant til den. Den usynlige loven sier at det er naturlig at menn kjøper kvinner. For menn har et helt annet og kraftigere seksuelt begjær enn kvinner, skal vi tro, menn kan bli reint syke av å ikke få lette seg. Og siden menn er de viktigste menneskene, må deres behov gå foran andres. Derfor fortsetter overgrepene.

Mange regjeringer er redde for den raske spredninga av HIV og AIDS i verden. De ser hva resultatene er av økt handel med kvinner og barn. I stedet for å vedta forbud mot å kjøpe mennesker i prostitusjonen, lages det nå svære prosjekter for å dele ut kondomer til kvinnene og barna.

Donna Hughes, kvinneforsker ved universitetet på Rhode Island, sier: "Tenk deg hvordan det må føles: Du er i et helvete. Du er blitt narra, løyet for, truet. Du blir vold-

tatt mange ganger om dagen, du kan ikke si nei, og du kan ikke komme deg vekk. En dag kommer en fra utsiden. Hun sier hun kommer for å hjelpe. Hun gir deg noen kondomer, sier at du skal bruke dem, og går mens hun smiler og takker halliken". Tilbake sitter kanskje ei lita jente, en liten slave.

Det finnes en annen måte. Det er å stenge bordellene, befri ofrene og gi dem hjelp. Men så lenge menns rett til å kjøpe kvinner er premisset for vurderinga av hva prostitusjon er, blir det ikke tatt noen kamp mot kjøperne. Derfor kan den norske regjeringa, på tross av kunnskapen om den internasjonale kvinnehandelen, slippe å sette lyskasteren på dem.

Det er en fortelling der alt er snudd på hodet. Om et tenkt samfunn der kvinnene har makta, og der de kjøper menn for å tilfredsstille seg sjøl. Måten kvinnene behandler mennene på, virker spesielt jævlig. Du tenker, dette er jo helt absurd! Fortellinga utfordrer vår vanetenkning om prostitusjon. Se www.akp.no/avis/2002/03-detvarengang.

Vi revolusjonære har to tanker i hodet samtidig: Både klassekamp og kvinnekamp. Vi veit at arbeiderklassen må kvitte seg med kapitalismen for å bli fri, og at kvinner og menn er arbeidere sammen. Men vi veit også at kapitalismen tjener på å splitte kvinner og menn, og at menn hersker over kvinner. Derfor må mannssjåvinisme og mannlig voldskultur bekjempes. Det er i den internasjonale revolusjonære bevegelsen en tradisjon på å ikke snakke så mye om menns ansvar, med begrunnelsen "det kan splitte".

Litt lettvin, kanskje?

AKP, RV og Rød Ungdom er ganske sjeldne unntak fra dette. Men det er likevel lett å overse hvilken rolle mannskul-turen har for vold og undertrykking. Den blir for lett en usynlig gass. Kanskje Rød Ungdom og deres venner klarer å bringe nye argumenter inn i kampen mot kjøp og salg av kvinner? Kanskje vi kan komme dit at det blir ulovlig for menn å kjøpe kvinner for å tilfredsstille seg sjøl seksuelt? Det ville vært et sterkt signal til alle som vokser opp, både gutter og jenter: Her i landet godtar vi det ikke! Vi deler ikke bare ut kondomer!

Jorun Gulbrandsen
jorgul@online.no

Også guttas kamp..?

Det er ikke lenger noe rart, ikke engang spesielt uvanlig, at jenter kaller seg feminister. Feminismen har fått et voldsomt oppsving etter jenteoffensiven på slutten av 90-tallet, som starta med den svenske boka Fittstim. Men hvor blir det av pikkstimen?

av Åse Garten Galtrud og Jørgen Strickert
aase@sosialisme.no | jorgen@sosialisme.no

Fra å være noe gammelmodig og uinteressant, "noe som rødstrøpene drev med på 70-tallet", opplevde feminismen en renesanse på tampen av forrige århundre. Debatten i kjølvannet av den svenske bokutgivelsen Fittstim snek seg over grensa. Her til lands kom antologiene Matriark, Råtekst og Feminisjon - og flere steder også den nye jenteorganisasjonen Jentealliansen. Det er blitt moteriktig å være feminist - og det kryr av feminister, helt fra ytterste venstre fløy i de politiske ungdomsmiljøene til langt inn i regjeringskvartalene.

Men feminisme er stort sett en jentegreie. Hvis du har flaks, kan du kanskje

snuble over parolen "jentekamp er også guttas kamp" i et 8. mars-tog. Men hvor er de feministiske guttene?

Undertrykkende gutterolle

- Alle som innser at det finnes systematiske forskjeller i fordelinga av ressurser og makt mellom kjønnene, bør kalle seg feminister. Det gjelder selvfølgelig også for gutter.

Det sier Ingvar Skjerve (24). Ingvar er tidligere sentralstyremedlem i Sosialistisk Ungdom, og sitter nå i ledelsen i studentorganisasjonen Rød Front på Blindern i Oslo. Ingvar forteller at Sosialistisk Ungdom bruker kjønnskvolter som virkemiddel for å synliggjøre jentene i organisasjonen og

sørge for jevn fordeling av jenter og gutter i ledende organer.

- Men det er også viktig at gutter som kaller seg feminister er oppmerksomme på de sosiale mekanismene som undertrykker jenter.

- Den tradisjonell gutterolla har en del trekk som står til hinder for kvinnefrigjøringa, hevder Skjerve.

- Gutter er sosialisert til å være dominerende, til å ta initiativ, lede og ta plass og rom. Jenter sosialiseres til det motsatte. På den måten virker gutterolla undertrykkende, og til hinder for kvinnefrigjøringa.

Har mye å vinne

I Rød Ungdom har landsstyret nylig satt ned et guttepolitisk utvalg som skal jobbe med gutter og feminisme. Utvalget har blant annet ambisjoner om å lage et feminisme-kurs for gutter, inspirert av Rød Ungdoms bøllekurs, et jentepolitisk sjøtillitskurs som har hatt rundt 20.000 deltakere siden starten midt på 80-tallet. Det nye kurset skal lanseres i løpet av høsten. Nestleder i Rød Ungdom, Anders Dalsune Jansen (21) er leder av gutteutvalget og mener alle gutter bør være feminister.

- For det første bør gutter kalle seg feminister for å vise at vi er på den rette sida i kampen mot kvinneundertrykkinga. Men det holder selvfølgelig ikke å bare kalle seg feminist, uten å være det i praksis. Gutter

All frigjøring
må være et
resultat av at
de undertrykte
selv gjør
opprør.

INGVAR SKJERVE

må ta aktivt del i den feministiske debatten, og innse at vi på noen områder står i veien for kvinnefrigjøringa. Vi må begynne å se at vi er gutter - at vi er en del av et kjønn - ikke bare individer. Og som kjønn er gutter undertrykkere.

Anders er enig med Ingvar i at den tradisjonelle gutterollen har en del negative sider.

- Men de handlingene som er med på å holde jenter nede, er ikke noe vi nødvendigvis gjør med viten og vilje, men er en del av den atferden vi som kjønn lærer opp til.

Han mener det viktigste feministiske gutter kan gjøre er å diskutere gutterolla og feminisme, hva det vil si å være feministisk gutt, og hva som er gutters rolle i kampen.

- Å erklære seg som feminist er som å ta et hvilket som helst annet standpunkt, det er politisk. Vi som er gutter og feminister må behandle det som et politisk spørsmål, for å kunne forandre vår egen atferd og våre egne holdninger til det beste for kvinnekampen. Vi må ha et feministisk alternativ til den dominerende gutterollen for at gutter skal kunne bli gode feminister. Gutter må dessuten helt konkret ha feminisme i bakhuet til en hver tid, og jobbe for å unngå å bruke hersketeknikker og bli flinkere til å se jenter.

Jansen mener kvinnefrigjøringa må drives fram av jentene, som "vet best hvor

skoen trykker", men også gutter må kaste seg inn i kampen.

- Jeg tror også vi gutter har interesse av at de trange kjønnsrollene oppheves, jeg tror vi har mye å vinne på likestilling.

Jørgen Lorentzen (47) er enig. Det finnes nemlig voksne, mannlige feminister også. Lorentzen er forsker ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning på Universitetet i Oslo, hvor han er koordinator for prosjektet "Menn og maskuliniteter". I 1993 tok han initiativ til å starte "Hvitt bånd", en kampanje mot menns vold mot kvinner som har aksjonert hvert år siden.

Kulturelt endringsprosjekt

- Jeg kaller meg feminist fordi jeg mener at kjønnsundertrykkelsen er en helt vesentlig del av urettferdigheten i verden. Det er umulig å skape et fritt og demokratisk samfunn uten å kvitte seg med kjønnsundertrykkelsen.

Han mener gutter har all mulig grunn til å være feminister.

- Det tradisjonelle perspektivet er at "menn undertrykker kvinner". Og sjøl om det er mye sant i det, mener jeg det er mer fruktbart å snakke om et *kjønnsystem* som skaper ufrie kvinner og ufrie menn.

- Hva kan gutter gjøre for å kjempe mot dette *kjønnsystemet*?

- Det er viktig å arbeide for lik innsats på

ute- og hjemmefronten, sier Lorentzen.

- Kvinner må ha større mulighet til å delta i det offentlige rom, og menn må bli flinkere til å engasjere seg i hus og hjem.

I dag er, ifølge Lorentzen, 80 prosent av alle norske menn enige i dette - menn er tilhengere av likestilling. Hvorfor skorter det da på praksisen?

- Det handler nok mye om overleverte gammeldagse forestillinger som det tar tid å endre, mange menn sliter med å ha full reell respekt for kvinners frihet og har en forestilling om at de har en rett til mer innflytelse. I oppbygginga av maskulinitet, fra gutt til mann, er makt og kontroll veldig viktig. Det handler både om kontroll over egne følelser, kontroll over situasjoner - og kontroll over kvinner.

Han mener Norge har kommet langt når det gjelder formell likestilling, mye takket være kvinnebevegelsen, og ser lyst på framtida for likestillingskampen.

- Men frigjøringa fra det etablerte kjønnsystemet er et seigt kulturelt endringsprosjekt som tar tid.

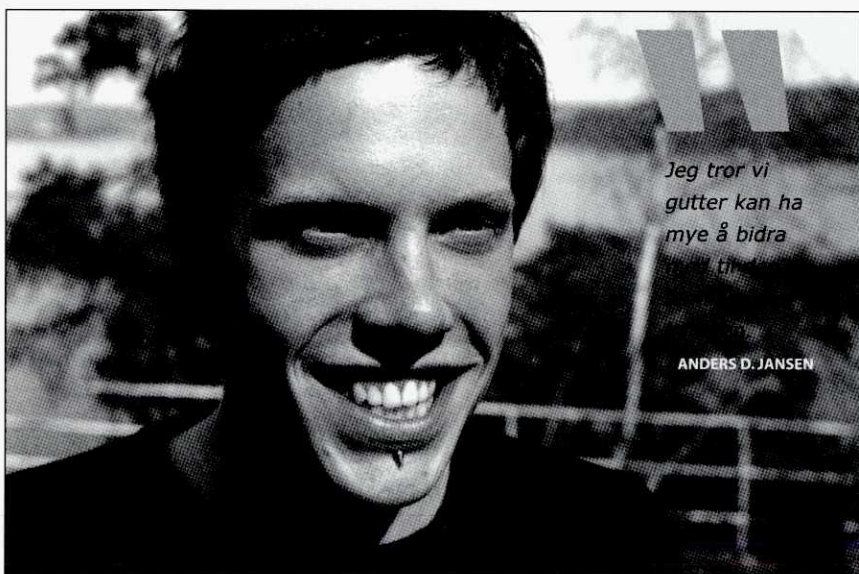
Hva kan så de feministiske guttene gjøre for å bidra til å framskynde denne kampen? Når kommer pikkstimen? Ingvar Skjerve mener det viktigste progressive gutter kan gjøre, er å solidariser seg med den kampen jentene fører.

- All frigjøring må være et resultat at de som er undertrykte selv gjør opprør. Gutter kan bidra til kvinnekampen gjennom å støtte opp om kvinnene sin organisering, og å være oppmerksomme på sin egen rolle, sier han.

Lorentzen mener det viktigste gutter kan gjøre er å diskutere sitt eget kjønn og bli flinkere til å heve stemmen i forhold til sexistiske handlinger og vitser.

- Vi må tørre å bryte den maskuline kommunikasjonsformen som preger mange miljøer og sette i gang diskusjoner om hva en gutt skal være, mener mannsforskeren. Han ønsker seg også politisk praksis.

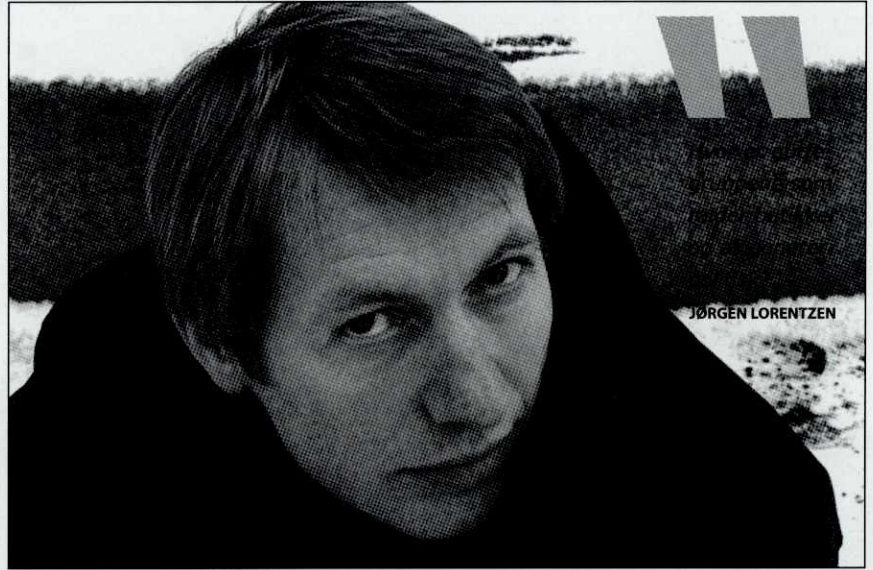
- I dag ser vi et voldsomt seksualisert press mot jenter helt ned i tolvårsalderen, blant annet gjennom reklamen og moteindustrien. Hvor er guttegruppene som raider

butikker og aksjonerer politisk? spør han.

Anders Dalsaune Jansen er enig i at det feministiske standpunktet må få konsekvenser i praksis.

- Gutter må støtte opp under feministiske initiativer - gå i 8. mars-tog, demonstrere mot porno, slåss og organisere seg sammen med jentene. Men det er også et stort behov for diskusjon blant gutter. Jeg tror vi kan ha mye å bidra med når det gjelder å gi feminismen nye perspektiver og innsikter, avslutter Jansen.

Gutteoffensiv i Rød Ungdom

Det skjer historiske ting i Rød Ungdom for tida. For første gang får organisasjonen et eget gutteutvalg.

- Hverdagen til gutter og jenter endrer seg hele tida, kjønnsrollene er i konstant forandring. Undertrykkingsmekanismer som tidligere var "forbeholdt" jenter, rammer i stadig større grad oss gutter også, hevder nestleder Anders Dalsaune Jansen (21), nestleder i Rød Ungdom og leder for det nye gutteutvalget.

- Vi opplever for eksempel et sterkere press - også mot gutter - for å passe inn i et stadig snevrere utseendeideal. Utviklinga med å kommersialisere guttekroppen er forholdsvis ny. Fra å ha reklame rettet mot gutter med nesten utelukkende biler og sport, har reklameindustrien nå gått løs på kroppene våre.

- Så nå skal Rød Ungdom begynne med "guttekamp"?

- Nja, det er ingen ny analyse av kvinneundertrykkinga som er bakgrunnen for gutteutvalget. Men det er viktig at vi også begynner å diskutere

gutters kjønnsrolle og gutters hverdag. Ikke fordi situasjonen nødvendigvis er så mye verre nå enn før, men fordi gutters ansvar i jentekampen har blir neglisjert og "glemt" altfor lenge. Nå finnes det et miljø i Rød Ungdom som ønsker å ta tak i disse spørsmålene med ny giv, forteller Jansen til Rebell.

Det første det nye gutteutvalget skal gjøre, er å lage et feministisk sjøtillitskurs for gutter, inspirert av suksessen med bøllekurs. Planen er at kurset skal være klart til lansering i høst. En gruppe gutter i Rød Ungdom gjennomførte et prøvekurs på organisasjonens sommerleir i fjor, som ifølge Jansen viste at det er stor interesse blant gutter for å jobbe med feministiske spørsmål.

- Det er også spennende å se hvordan diskusjonene løftes til et nytt nivå når de foregår i guttegrupper, sier Jansen, som oppfordrer alle gutter som interesserer seg for feminisme og gutterollen til å ta kontakt.

700 nakne mot krig

Sånn så det ut da over 700 kvinner mellom 20 og 60 år aksjonerte kliss nakne i Byron Bay, New South Wales i Australia for å vise motstand mot Australias støtte til krig mot Irak forleden. Demonstrantene brukte kroppene sine til å formulere "NO WAR" i et gigantisk hjerte.

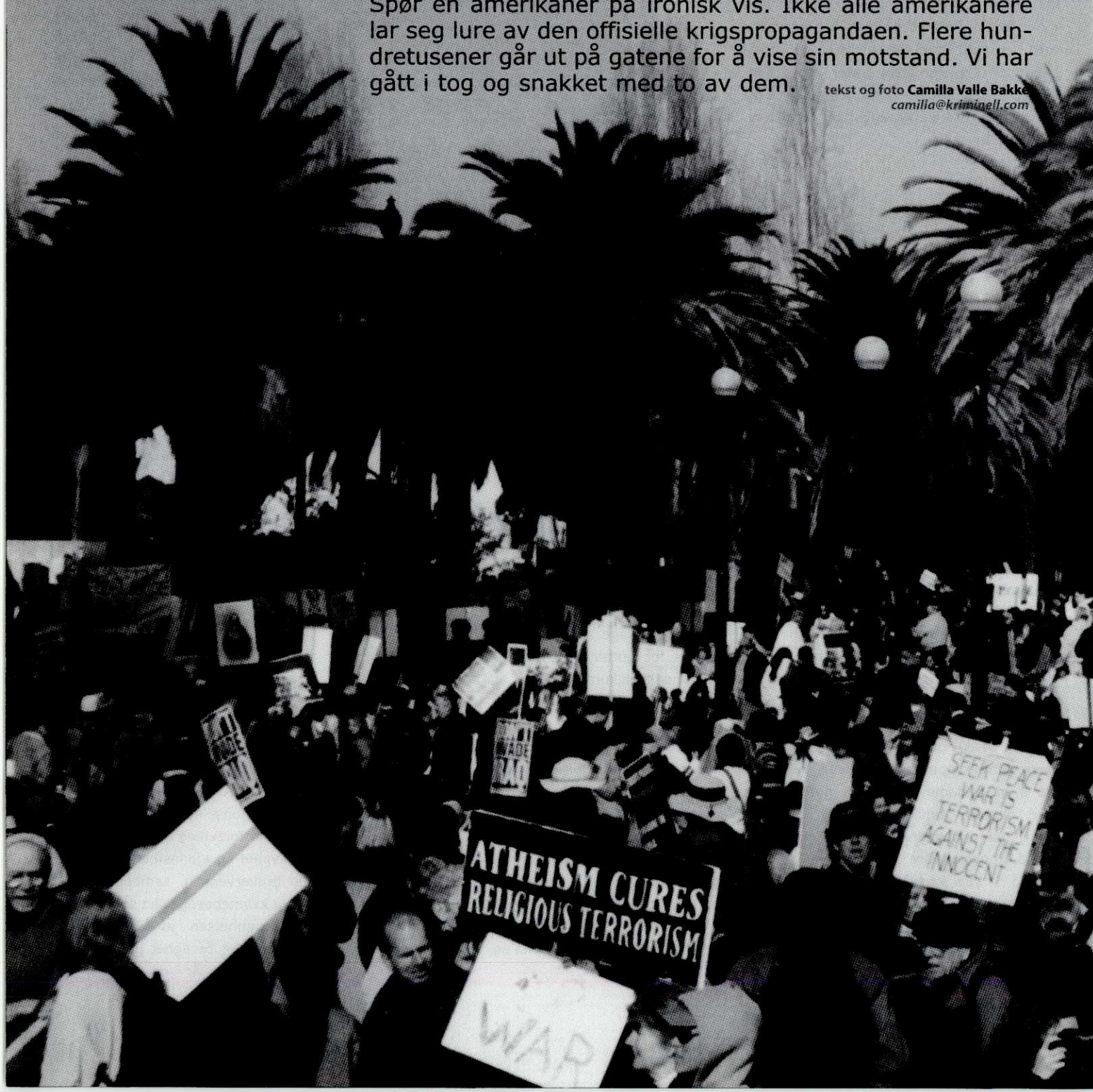
Kampdager på nett

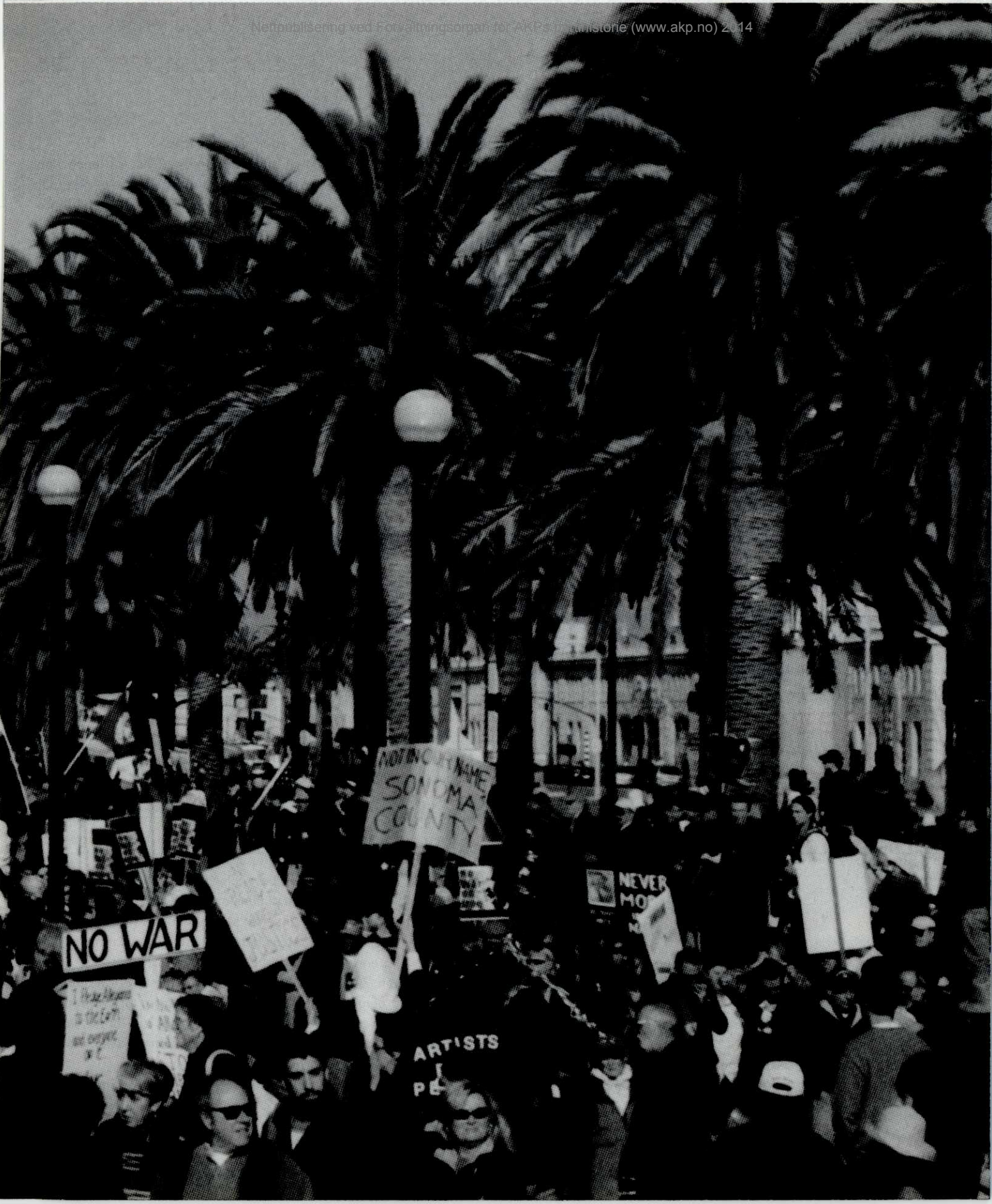
På den internasjonale kvinnetdagen 8. mars lanseres den virtuelle utstillingen "Kampdager - 1970-tallets kvinnebevegelse i ord og bilder". Utstillingen, som er laget av KILDEN (Informasjons- og dokumentasjons-senter for kvinne- og kjønnsforskning i Norge) og NIKK (Nordisk institutt for kvinne og kjønnsforskning), har som mål å være en brukervennlig, samtidshistorisk nettportal over den nye kvinnebevegelsen som vokste fram i Norge på begynnelsen av 1970-tallet. Utstillingen har egne elevsider beregnet på ungdommer i alderen 14 til 18 år og finnes på <http://www.kampdager.no/>.

"How did our oil get under their sand?"

Spør en amerikaner på ironisk vis. Ikke alle amerikanere lar seg lure av den offisielle krigspropagandaen. Flere hundretusener går ut på gatene for å vise sin motstand. Vi har gått i tog og snakket med to av dem.

tekst og foto Camilla Valle Bakke
camilla@kriningsell.com

- Vi har to ledige plasser i én av bussene og 16 i en annen. Inne på Peace-senteret er det over tretti stykker som venter på plass.

Våre venner Kyle Eideann Silliman-Smith (19) og Bob Trausch (60) er travelt opptatt med å ordne det som ordnes må for å få av gårde alle demonstrantene.

Klokken nærmer seg sju lørdag morgen 18. januar, og vi befinner oss i Chico, en universitetsby i

Nord-California, nærmere bestemt på det lokale "Peace and Justice"-senteret. Senteret er stappfullt av ivrige aktivister som har spist frokost og står i kø for å melde seg på bussen til San Francisco. Mellom 12 og 20 dollar, og du får frokost, buss tur/retur og en stemme i toget.

Vi skal demonstrere. Mot krig i Irak. Derfor står tre busser oppstilt klare for litt brum-

trasjonene vil være i Seattle, Washington DC og San Francisco.

- Lurer på om dette kommer på nyhetene. Ordene kommer fra en eldre mann som har slått seg ned der jeg og Kyle sitter, på de

- Vi var åpent imot krigen i Afghanistan og kunne få gjennomgå ganske hardt til tider.

KYLE EIDEANN SILLIMAN-SMITH

Washington, men ikke San Francisco. Byen blir regna som så politisk fra før at folk ikke tar det seriøst. Ved forrige store demonstrasjon påsto media at de store folkemasse-
ne var folk som skulle på en konsert.

Med sine 15 000 hjemløse, verdens største hippiedistrikt - Haight Ashbury, en hel bydel av homofile - Castrodistriktet, og det at en stor del av hippiebevegelsen befant seg

der i sin gullalder er USAs sannsynligvis vakreste by for radikal til at man kan merke seg en demonstrasjon på 200.000 demonstranter, mener de.

- Noen ganger synes jeg budskapet kan bli for enkelt; alle snakker om Bush som den onde mannen, man glemmer at det er så mye mer enn bare den mannen det er noe galt med. Det er klart at det er han som er selve symbolet på denne krigføringen, men det er like klart at denne

krigen ikke først og fremst er hans verk; det er også mange andre mektigere kvinner og menn som må ta ansvaret. Samt det åpenbare hensynet til olje, og at de har behov for

å få testet våpnene sine.

Kyle har vært fredsaktivist så lenge hun kan huske. Som så mange andre er hun født av hippier. I dag jobber hun frivillig på Chico Peace and Justice Center.

Senteret ble startet av to fredsivrige damer i 60-årene. Siden har det vært punkt-demonstrasjoner i sentrum av byen hver eneste lørdag. Senteret er et samlested for fredsaktivister og folk av andre progressive avskygninger. De deler ut mat til byens uteliggere og andre fattige, de arrangerer filmkvelder, de tar initiativ til demonstrasjoner i sin egen by og organiserer busser til større demonstrasjoner andre steder.

- Etter "nine one one" oppholdt jeg meg på Peace-senteret nesten hele tiden. Det kunne være ganske forferdelig til tider. Folk var så hjernevasket, Bush sa: enten er du med oss eller så er du imot oss. Folk tok det veldig bokstavelig, vi var jo åpent imot krigen i Afghanistan og kunne få gjennomgå ganske hardt til tider.

Motstanden vokser

Kyle forteller at motstanden både mot USAs krigføring verden over, og mot liberaliseringa av handelssystemet og utnyttelsen av fattige land hadde økt betraktelig.

- Folk som aldri hadde tenkt en progressiv tanke begynte å dra på møter og demonstrasjoner. Men etter 11. september ble det nesten helt stille, folk torde ikke si hva de mente. Professorer og andre, særlig i akademiske yrker fikk sparken hvis de ytret seg mot krigføringen i Afghanistan.

Men bevegelsen har våknet igjen, og det i større dimensjoner enn før:

- Vi setter stadig rekorder i antall folk som reiser på demonstrasjoner fra Chico.

Chico Peace and Justice Center er ingen organisasjon i den forstand at de har medlemmer eller noen form for programmer de følger. De aller fleste kan bruke Peace-huset til forskjellige kulturelle eller politiske formål.

Likevel har de et slags styre som består av

ming mot krig. 07.10 kjører tre busser fylt til randen og fem personbiler ut av Chico i retning San Francisco. Det skal være demonstrasjoner i hele landet, men hoveddemon-

USA

åtte stykker som arrangerer og organiserer alt fra yogakurs til politiske aksjoner, for eksempel mot Israels okkupasjon av palestinske områder. Kyle forteller at det er to personer som jobber med å finne informasjon på nettet om hva som skjer rundt om i verden, siden media i USA er ganske lite informative på det området.

- USA går nå til krig mot Irak men det eneste nyhetene handler om er hvorvidt USA kan gå til krig mot både Irak og Nord-Korea samtidig, det skal diskuteres, men ikke et ord om at man kanskje kan løse dette problemet på en annen måte enn krig.

Kyle himler med øynene.

For et halvt år siden startet Kyle "Kids for Peace". De har møte hver onsdag hvor de lærer, diskuterer og lager ting.

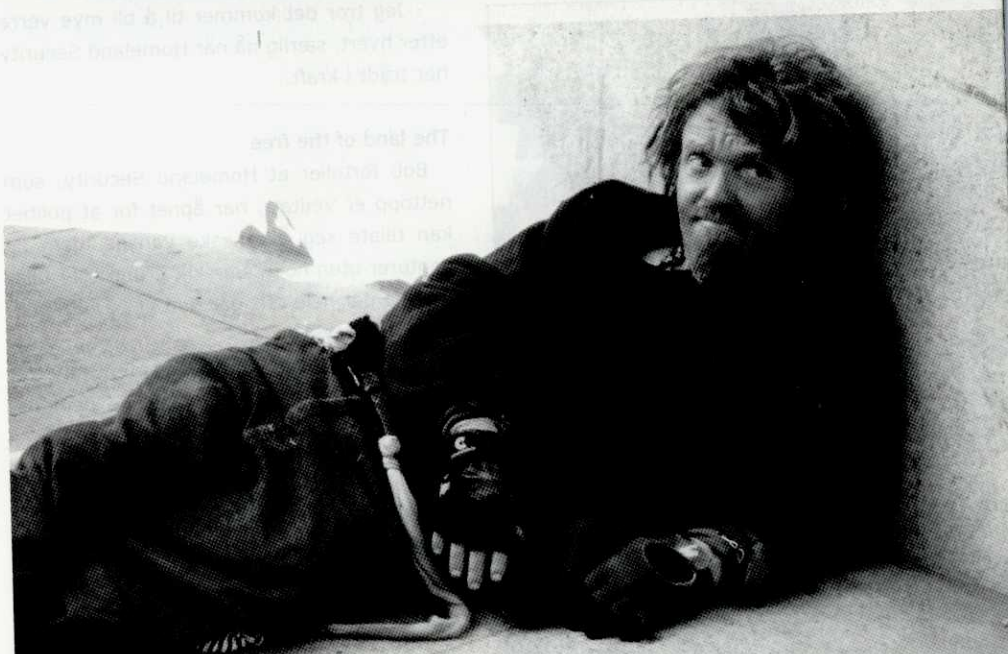
-Det er viktig for barna å forstå at de kan lage ting og at de kan mene noe politisk og ytre det selv om de er barn. Det er viktig at de ser at det finnes alternativer, at verden ikke trenger å være slik den er i dag.

Senterets økonomi er basert på pengegaver:

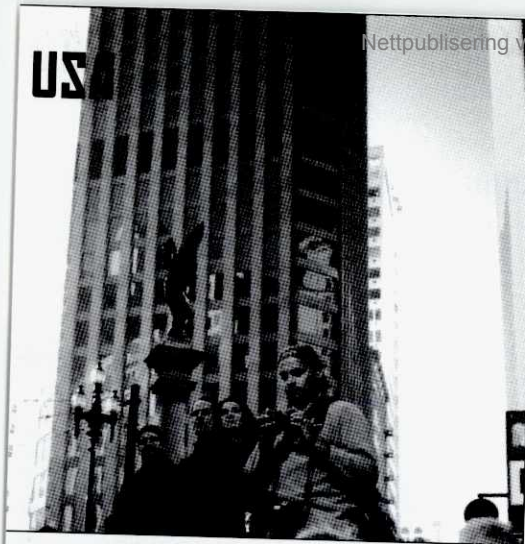
- Vi arrangerer filmkvelder og forskjellige temakvelder hvor det er frivillige donasjoner, og de fleste føler seg forpliktet til å betale noen dollar. Sist hadde vi irakere som kom og snakket om hva som ville skje med den politiske situasjonen i Irak om det brøt ut krig. Det var mer en 50 folk på møtet og de aller fleste betalte. Og så finnes det bestandig noen rikinger som er mot krig, vet du. Heldigvis.

Dokultur

Etter litt smådupping, totalt uinteressant slarv og småklaging over bæsjlukta fra dassen smyger en annen umiskjennelig lukt seg ut sprekkene på toalettdøra. Noe som jeg forbinder med forbud på ethvert politisk arrangement i Norge, marihuanalukten. Ut kommer to høye highschool-jenter. De smiler og med ett ser jeg et par andre highschool-elever reise seg og rolig gå inn på den etter hvert forhatte dassen. Ingen hever et

USA

øyenbryn. Jeg ser ut av vinduet, på begge sider ser jeg høye hus, vi er på broen mellom Oakland og San Francisco. Nå blir det demo.

Ute på gata finner jeg Bob som har lovet meg noen ord jeg kan skrive ned i notatblokken min.

- Jeg ble politisk bevisst og aktiv som 17-åring, nå er jeg 60. Hele familien min kuttet kontakten med meg da jeg ikke omvendte mine politiske meninger, de mente jeg var hjernevasket. Men jeg kunne ikke bare gå tilbake å godta verden som den var. Jeg kan ikke bare late som jeg ikke vet at dette landet er en hensynsløs krigsmaskin.

Bob, som sitter i styret for Peace-senteret, er en mann som har mye å fortelle. Han forteller rystende historier om politirassiaer hjemme og på Peace-senteret.

- For ikke lenge siden kom rundt fem politimenn valsende inn på Peace-senteret midt på dagen og begynte å avhøre meg. De spurte bl.a. hva vi drev med. De sa det var av hensyn til rikets sikkerhet.

Bob mener de gjorde det for å beskytte makthavernes stilling i samfunnet.

- Jeg tror det kommer til å bli mye verre etter hvert, særlig nå når Homeland Security har trådt i kraft.

The land of the free

Bob forteller at Homeland Security, som nettopp er vedtatt, har åpnet for at politiet kan tillate seg å ransake vanlige hjem og kontorer uten noen særskilt grunn eller tillatelse. I det hele tatt går den ut på å gi politiet friere tøyler.

Han har flere ganger sittet i fengsel etter å ha blitt arrestert på forskjellige demonstrasjoner.

- Demonstrasjonsfriheten er ganske begrenset her i USA, det skal veldig lite til før du blir arrestert, og du kan fort bli sittende i fengsel i flere måneder.

Bob stopper opp litt, så sier han:

- Jeg tror vårt demokratiske instinkt blir undertrykt i troen på at dette er det frie land.

Han har flere ganger tenkt på å rømme landet.

- Det har plaget meg sterkt psykisk å ha sett barna mine og nå barnebarna vokse opp i dette samfunnet. Skolen er skremmende mangelfull og dårlig, reklamen har fått innpass i lærebøkene, til og med i matteundervisningen. Vi blir utsatt for propaganda både gjennom filmer, media og skolen. Det eksisterer ikke noe rom igjen som ikke er infiltrert av reklame i forskjellige former.

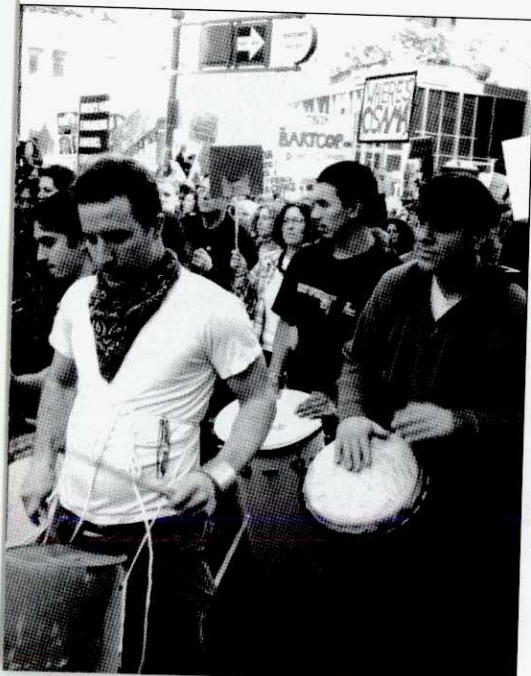
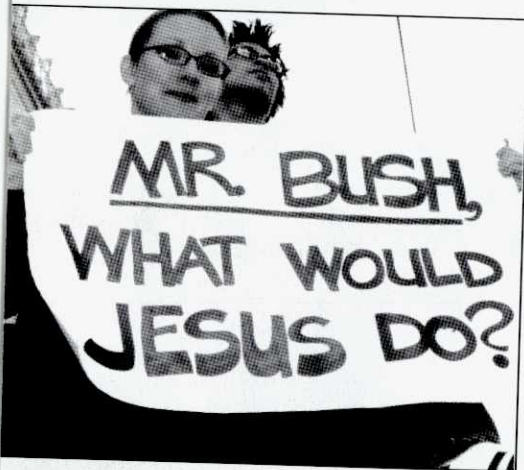
Bob forteller om det kolossale pengeforbruket man blir presset til gjennom konsumkulturen. Hele året består av en rekke høytider: først er det Valentines Day, så kommer påsken, deretter 4. juli, så er det skolestarten, Halloween, Thanksgiving og selvfølgelig Christmas Day. Deretter på'n igjen med Valentines Day allerede før julepynten er tatt ned.

- Butikkene er til enhver tid fulle av varer som har med den kommende høytiden å gjøre, og du kan virkelig få kjøpt det utroligste. Det er et latterlig eksempel på vårt skapte konsumbehov. Men jeg kan jo ikke bare stikke av heller, det ville være så feigt for alle som kommer etter.

Dette er de siste ordene jeg får fra Bob før vi forsvinner fra hverandre i den myldrende folkemassen. Aldri har jeg sett så mange folk samlet på en plass, det tallet jeg hørte oftest var 200.000. Mye trommerier, gauling, farger og flere timer med et myldrende tog.

Under demonstrasjonen ville et tv-team gjerne intervju oss.

Jøss, kanskje blir det pressedekning likevel, tenkte jeg. Jeg skygget beskjedent banen og lot de andre få si sitt. tv-kanalen viste seg å være franske "France 2".

I denne spalten vil Rebell i hvert nummer gå til til saklig angrep på offentlige personer som fortjener det. Om nødvendig med o-fagspensum i hånd.

Du er så objektiv, Gordon

Vi har fått en riktig sjarmerende krølltopp som sjef for lisenskanalen. "Eg e så gysla objektiv," sier han og gir Petter Nome sparken.

Da NRK-styret kunngjorde at tidligere høyre-nestleder John Gordon Bernander skulle ta over etter Førde i 2001, fikk han delt mottakelse. De NRK-ansatte, for eksempel, var skeptiske - blant annet fordi han ikke hadde vært borti dette med media før. Mens Frp klappet ivrig i hendene og skamroste Bernander fordi han har peiling på de "bedriftsøkonomiske prosessene".

Men har han gjort en god jobb? Nå har det gått et par år, og det er elementær o-fag at det er praksis som teller. Så la oss se hva som skjedde siden han fikk jobben.

(Det er mer eksotisk ved Gordon enn at han er sørlending - han er også med i Frimurerlosjen, grad VI. Visste du kanskje at sjefen hans i det hemmelige brorskapet må ikke seg kappe, brystbend, kjede og sverd når Gordon skal på møte? Eller at han blir kalt "Viseste Salomons Vikar"? Ikke det nei. Ganske artig, ikke sant?)

Allerede en måned før han begynte som kringkastingssjef kunne vi lese om visjonene hans i Aftenposten. Under overskriften "Bernander ønsker mer kommersielt NRK" røpet han sine drømmer for NRK: Flere betalingsstjenester og mer reklame. Han ville rett og slett ha et mer moderne NRK.

Moderne, altså. Hvordan gjør man det? La oss måle ham opp mot noen enkle kriterier:

■ Ikke drit deg ut

Hvis man erter i øst og vest, blir folk sure. På dette punktet har han vist handlekraft, særlig i forbindelse med det berømte kyllings-tuntet. Hva skulle media ha blitt hvis sendeflaten ble fylt av mediekritikk - det blir jo et paradoks, liksom. Så da Tufte på useriøst kyllingvis kritiserte media for å være dobbeltmoraliske ovenfor Jagland, satte Gordon ned foten, nektet dem å vise innslaget som skulle forklare første halvdel av stuntet, og la seg paddeflat for TV2-ledelsen. Paddeflat - det viser handlekraft!

■ Ikke bruk penger på idiotiske ting

For hver krone som går til idiotiske ting, blir det én mindre til å bli dritmoderne. Dette tok Gordon konsekvensen av allerede i sin første NRK-reform. Der foreslo han å legge ned sju distriktkontorer, blant annet i Finnmark, Sogn og Fjordane og andre fylker vi uansett ikke har bruk for. Hvem trenger nynorsk, dialekter, nyheter om fisk og featureinnslag om ølbrikker? Handlekraft!

■ Ikke bruk penger på dritkjedelige ting

Bernander har kutta litt her og litt der. For et utrenet øye kan det kanskje virke tilfeldig, men ser man nøyere etter finner man ut at det har skjedd under vignetten "dumb is beautiful". I sin regjeringstid har Gordon startet kampen mot det dritkjedelige. Et par eksempler på ting han har gått til angrep på er Schrödingers katt (dritkjedelig vitenskap) og Undervisningsredaksjonen (dritkjedelig skolefjernsyn). Ikke bare sparer han noen små millioner, han åpner også sendeflate for mer TV2-aktige ting. Det er jo de som er moderne. Kanskje han kan overtale Dorthe Skappel til å skifte lag? I hvert fall - handlekraft!

Gordon har vist handlekraft - å ja! Men det er først nå et samlet Norge kan stå bak ham. Han har sparket Petter Nome som programleder i Sommeråpent, og Norges befolkning puster lettet ut over at den objektive journalistikken har seiret. Se for dere NRKs troverdighet dale som en annen Coloumbia når en programleder for et koseprogram mener noe om en aktuell konflikt. Det blir nesten like provoserende som å sette ei hyggelig jente til å være programleder for barne-tv.

NRK trenger sterke menn. Vi får håpe Gordon blir værende, selv om nestleder-plassen i Høyre sikkert står til disposisjon for en med slik ryggrad. Lykke til med deknningen av krigen mot Irak, Gordon!

Eivind Volder Rutle
eivind@sosialisme.no

...og når dei snakka om media og greier krafse eg meg berre på hago og lade så eg forstår

To tårn

Jeg kan ikke annet enn å bøye meg i støvet for de amerikanske politikerne.

av Veronicha Angell Bergli
vab_@hotmail.com

US. History-timen min skulle akkurat til å begynne da rektors stemme kom over høytalerne. Han ba alle lærerne om å slå på CNN. Vi slo på akkurat i tide til å se fly nummer to krasje inn i World Trade Center. Det gikk et gisp igjennom klasserommet. Jeg tror ikke noen helt skjønnte hva som skjedde. Etter at også Pentagon ble truffet brøt læreren min ut i en hysterisk gråt. Inne i mellom alle hulkene klarte hun å si at dette var verre enn Pearl Harbor. Vi fikk fri resten av dagen.

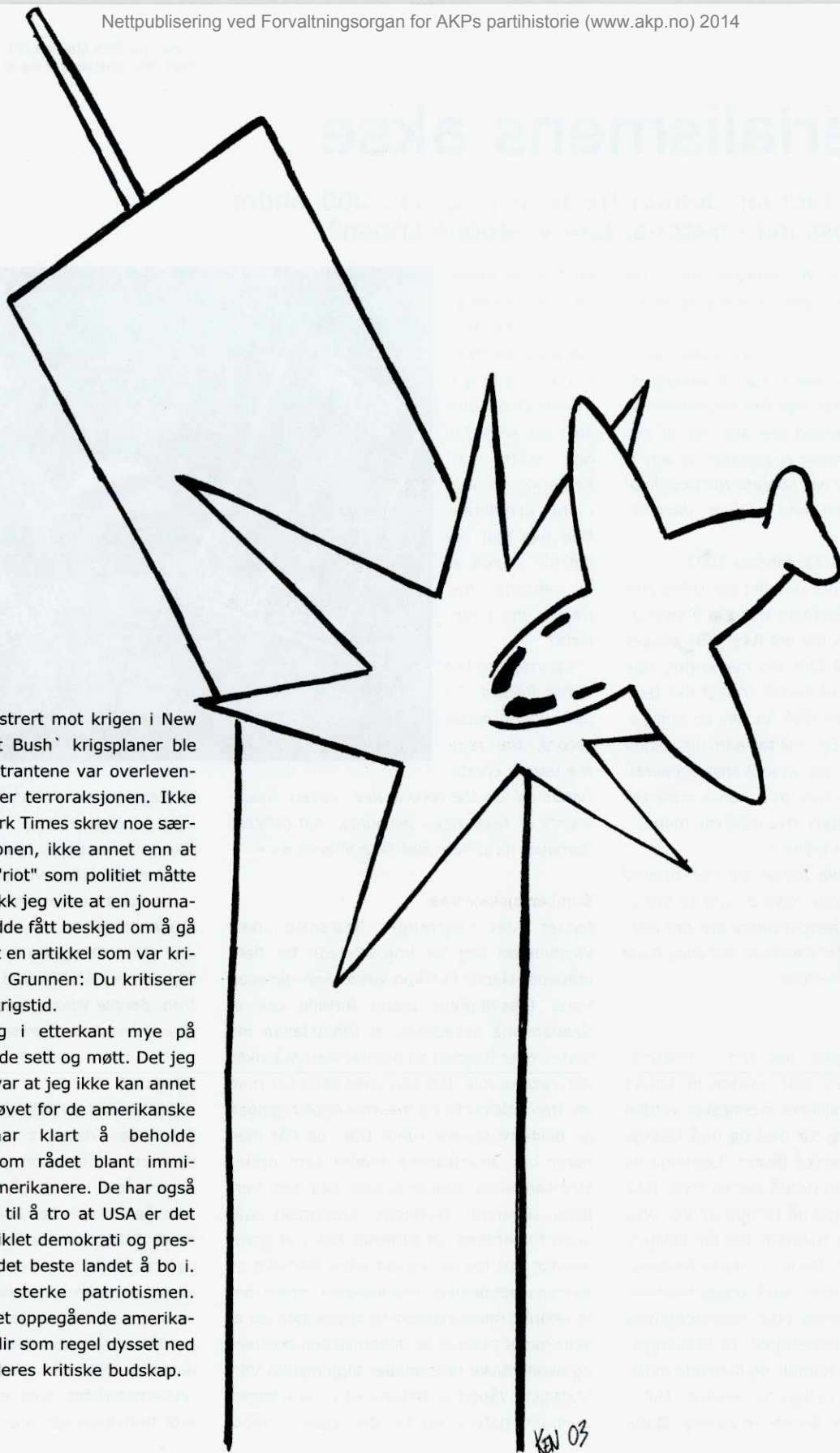
Da jeg gikk ut av døra tidlig onsdag morgen den 12. september, dagen etter *dagen*, var jeg spent på hva som kom til å møte meg på skolen. Men på ingen måte forberedt på synet som slo meg allerede utenfor døra til huset mitt. Overalt hvor jeg snudde meg så jeg amerikanske flagg, og da mener jeg overalt. De hang på flaggstenger utenfor hvert hus og på hvert gatehjørne, noen hadde malt et på et av vinduene sine og mange hadde hengt et på bilen sin. I tillegg hadde det blitt hengt opp skilt, med det amerikanske flagget i bakgrunnen, hvor det sto: "We are proud to be an American" eller "God bless America", i hvert butikkvindu og i hvert klasserom på skolen. Nesten alle menneskene jeg møtte på skoleveien hadde et

klesplagg med det amerikanske flagget på. Selve skoledagen begynte vi med å synge nasjonalsangen og be en bønn. Det som allikevel gjorde meg mest sjokkert var den totale uvitenheten som rådet i byen min. Gang på gang fikk jeg spørsmålet: Hva har vi gjort? Hvorfor hater noen oss så intenst? De skjønnte virkelig ingen ting, og ingen svarte dem heller. Politikerne og media var mer opptatt av å snakke om terrorisme enn å stille spørsmålet hvorfor.

Media fulgte opp hysteriet. CNN begynte med et innslag på noen minutter før og etter hver reklamepause hvor det ble vist en serie med bilder av fly som krasjer inn i World Trade Center, fortvilte mennesker og jublende palestinske barn som brenner et amerikansk flagg. Hele tida med det amerikanske flagget og nasjonalsangen i bakgrunnen. Hele innslaget endte med teksten: "God bless America." I tillegg ble det blåst opp stort i de fleste riksdekkende aviser at over 90 % av Amerikanerne støttet Bush sine krigsplaner mot Afghanistan. Først trodde jeg på dem. Men etter å ha vært på en konferanse i New York om terrorisme og krigen, skjønnte jeg at tingene ikke var fullt så svart/hvitt. Der fikk jeg høre at mange titalls

tusen hadde demonstrert mot krigen i New York dagen etter at Bush' krigsplaner ble kjent. Blant demonstrantene var overlevende og etterlatte etter terroraksjonen. Ikke en gang The New York Times skrev noe særlig om demonstrasjonen, ikke annet enn at det hadde vært en "riot" som politiet måtte ta seg av. I tillegg fikk jeg vite at en journalist i samme avis hadde fått beskjed om å gå av etter å ha skrevet en artikkel som var kritisk til krigsplanene. Grunnen: Du kritiserer ikke en president i krigstid.

Selv funderte jeg i etterkant mye på reaksjonene jeg hadde sett og møtt. Det jeg tilslutt kom fram til var at jeg ikke kan annet enn å bøye meg i støvet for de amerikanske politikerne. De har klart å beholde Amerikadrømmen som rådet blant immigrantene i dagens amerikanere. De har også klart å få folket sitt til å tro at USA er det landet med best utviklet demokrati og pressfrihet, at USA er det beste landet å bo i. Derav den utrolig sterke patriotismen. Selvfølgelig finnes det oppegående amerikanere også. Men de blir som regel dysset ned så mye at få hører deres kritiske budskap.

KEN 03

Imperialismens akse

Lørdag 15. februar demonstrerte jeg og 115.000 andre nordmenn oss inn i historia. Kan vi stoppe krigen?

Kennesaw, Georgia 20. februar 2003. De Forente Staters president, George W Bush, taler om Irak.

«America and our allies are called once again to defend the peace against an aggressive tyrant, and we accept this responsibility. (Applause.) We defend the security of our country, but our cause is broader. If war is forced upon us, we will liberate the people of Iraq from a cruel and violent dictator. (Applause.)»

Dagsavisen, Oslo 23. februar 2003:

«Omsider begynner detaljer om USAs planer for Irak etter Saddam Hussein å sive ut. Særlig demokratisk blir det ikke. USA ønsker ikke at landet skal falle fra hverandre, noe det fort kunne om et flertall i folket fikk bestemme. I stedet ser USA for seg en langvarig okkupasjon. En militæradministrasjon under ledelse av en amerikansk general, som avløses av en sivil amerikansk administrator. Ingen vil spørre hva irakerne mener - ikke denne gangen heller.»

«The Iraqi people today are not treated with dignity, but they have a right to live in dignity. The Iraqi people today are not allowed to speak out for freedom, but they have a right to live in freedom.»

Historisk

Forrige lørdag gikk jeg inn i historia. Sammen med 115 000 nordmenn landet over, og over 12 millioner mennesker verden over, marsjerte jeg for fred og mot George W. Bush sine krigerske planer. Lesninga av søndagsavisa dagen derpå var en fryd. Ikke så mye som en pupp på forsida av VG, ikke en eneste sak om hvordan DU får billigere strøm i Dagbladet. Derimot pryda fredsfesten lørdag 15. februar 2003 begge frontstativene. Rekordoppmøte etter rekordoppmøte ble varslet fra Sandnessjøen til Stavanger, fra Hammerfest til Hamar, og liknende nyheter tikket inn fra resten av verden. Midt i denne fredsfryden dukker plutselig Stats-

minister Bondevik opp og innkasserer de 115 000 hutrende og fredssommelige demonstrantene som en seier for og støtte til Regjeringens linje i Irak-konflikten. Men hva gjør vel det når vi veit at vi nettopp har trasket inn i historia?

«Corrupting the Public Record: To corrupt the public record, the regime uses a combination of on-the-record lies, covert placements of false news accounts, self-inflicted damage, forgeries, and fake interviews.»

Bomber hjelper ikke

Nytter det egentlig? Bestemte ikke Washington seg for krig allerede for flere måneder siden? Det kan virke sånn når man hører Presidentens menn fortelle oss at Saddam må avvæpnes, at frihetsfanen må heises over Bagdad og demokratiet skjenkes det irakiske folk. Det kan virke sånn når man ser den velsmurte og massive oppbyggingen av militære styrker rundt Irak, og når man hører om amerikanske mødre som gråter sine sønner av sted til krigen. Opp mot verdens suverent overlegne supermakt står noen regjeringer, et utarmet folk i et gjenomkorrupt regime og det store flertallet av verdens befolkning. Presidentens menn har et enormt militærapparat til disposisjon og et veltrimmet arsenal av diplomatiske, politiske og økonomiske pressmidler tilgjengelig. Vårt kraftigste våpen er føttene våre; vi tramper gjennom gatene og lar det gjalle mellom

husveggene at vi ikke godtar en krig mot Irak. Vi ønsker ikke Saddam, men vi tror ikke at noen titalls tonn bomber i hodet på det irakiske folket vil hjelpe dem stort.

«We don't believe freedom and liberty are America's gift to the world; we believe they are the Almighty's gift to mankind. (Applause.) And for the oppressed people of Iraq, people whose lives we care about, the day of freedom is drawing near.»

FN-sporet

Vi blir skremt av krigslysten i Det hvite hus. Retorikken deres er blitt så utrolig hul. Kjenner du noen som virkelig tror amerikanerne når de sier de går til krig for å befri det irakiske folket? Det kan virke som kretsen rundt Bush har forkastet strategien om å overtale resten av verden. Nå gjelder det å sikre patriotisk, hjemlig støtte og deretter sette inn støtet, med en koalisjon av de villige. Blir Norge med i heiagjengen? Trolig ikke dersom USA går utenom FN. Men hvis Sikkerhetsrådet med en amerikansk pistol mot tinningen går med på en krigsresolus-

jon? Da må vi nok følge FN-sporet. Det har i alle fall Bondevik slått fast. Problemet er bare at fredsdemonstrantene den 15. samlet seg bak parolene om Ingen krig mot Irak - med eller uten FN-mandat. Ingen krig i mitt navn - ingen norsk krigsdeltakelse. Kanskje statsministeren trenger briller? Eller kanskje gapet mellom folkeflertallet og de herskende eliter har blitt så dypt at maktens menn har vanskelig for å forstå hva vi faktisk mener?

«The United States of America, joined by many nations -- by many nations -- is committed to building a world at peace and bringing a better day. There is no question in my mind -- no question in my mind -- that because of the strength of this country, the heart and soul of the American people, the courage of the American people, the determination of the American people, and the values of the American people, that we can have a more peaceful world, a more just society, and a more hopeful America.»

Vi fredsaktivister må nok belage oss på å gå inn i historia flere ganger i årene som kommer. Irak er bare en brikke i USAs lang-siktige strategi for verdensherredømme. Krigen mot Irak er et ledd i en kjede av kriger, en kjede som strekker seg bakover til Kosovo i 1999 og Afghanistan i 2001, og som ingen vet hvor vil ende. Kan denne kjeden brytes? Når løgnene står så tydelig foran oss som de siste månedene, kan man tro annet enn at denne kjeden, ondskapens kjede eller bedre: imperialismens kjede, må og vil brytes:

Medio februar 2003, hemmeligstemplet FN-rapport: «Lekkasjer fra FNs kontor for koordinering av humanitære saker (OCHA) anslår at 30 % av alle barn under fem år i Irak kan komme til å dø som følge av en ny krig. Det dreier seg om 1,2 millioner barn.»

Medio februar 2003, Presidentens tale:

«I have got great compassion and concern for the Iraqi people. May God bless you all.»

Applaus.

Med fingeren til USA

Jeg har alltid latt meg fascinere av hvordan en liten karibisk øy nekter å bukke under for verdens største supermakt.

tekst og foto Marit Mastad

Glupsk har jeg kastet meg over all informasjon jeg har snublet over, og da muligheten til et studiemester i utlandet meldte seg trengte jeg ikke mange sekundene før destinasjonen var bestemt.

Mitt møte med Cuba var overveldende. Jeg lot meg beruse av livsgleden. Det var salsa, sol og sosialisme. Riktignok ble jeg rask innhentet av virkeligheten. Jeg hadde nok forbannet den amerikanske blokaden mange ganger før, men mine velvalgte gloser ble nok framført med større kraft denne gangen. Følelsen av hjelpeløshet når restaurant etter restaurant meddeler at "nei, vi har ikke mer mat igjen i dag", eller når bussene er ute av drift fordi det ikke er noe drivstoff å oppdrive er enorm.

Men etter at jeg hadde fått oppleve drosjer som fikk motorstopp noen ganger innså jeg at irritasjon nok ikke kom til å løse noe som helst. Det cubanske folk har, med FN i ryggen, forsøkt å få fjernet blokaden, uten hell. At jeg oppførte meg som et lemen ville nok ikke føre fram heller. Løsningen ble å ta av klokka, og telle langsomt til ti.

Emosjonell mediedekning

Etter kort tid var livet i vesten glemt. To timer i busskø hver morgen, tomme butikker og bøtter og ris ble min hverdag, og det var greit. For i oppreisning fikk jeg store smil uansett hvor jeg beveget meg. Folk stod i kø for å lære bort alt fra salsasteg til Internasjonalen. Med enormt engasjement fortalte de sin historie, om revolusjon og solidaritet, men også om landets vanskeligheter. På Cuba fikk jeg sannheten, uten modifikasjoner.

Få land i verden har vært gjenstand for like mye emosjonell mediedekning som Cuba. Landet har fremstått som et ikon for sosialister verden over mens USA, og andre kapitalister har gjort sitt aller beste for å male et bilde av den karibiske øya som et ondsinnet diktatur av dimensjoner.

Fire tiår har gått siden Fidel Castro og

hans meningsfeller marsjerte inn i Havanas gater, og Batista la beina på nakken og forsvant. Med seg tok han kapitalismen. For allerede kort tid etter revolusjonsseieren ble eiendomsretten avskaffet, jorda ble fordelt

Cuba: Salsa, sol og sosialisme.

og analfabetskampanjer ble iverksatt. Cuba ble raskt et foregangsland innen helse og utdanning, og "onkel" USA var lite blid.

Det cubanske samfunnet var allerede i gjenge, og presiden Kennedy rådvill. Etter det sviende nederlaget i grisebukta falt valget på utmattelse som virkemiddel. Ved hjelp av en total handelsblokade skulle Castro tvinges i kne og Cuba føres tilbake inn i USAs klamme grep.

Men Castro skulle vise seg å være en seiglivet mann. Etter 40 år med blokade og flere attentatforsøk står han fortsatt oppreist. Takket være bistand og vareforsyninger fra Sovjetunionen ble folkets goder opprettholdt, og selv med rasjonering på næringsmidler var det ingen som led noen direkte nød.

Så falt muren. Ved inngangen til 90-tallet befant Cuba seg i en dyp økonomisk krise. Uten Sovjets støtte stod Cuba alene igjen i kampen mot USA. Og uten den økonomiske støtten slo blokaden inn med full effekt.

Lønningene sank og rasjoneringen ble strammet inn. Nå var det nok mange som trodde at Cubas dager som sosialistisk stat var talte.

Men den gang ei. Dagens Cuba har riktig-

nok gjennomgått store forandringer. Den økonomiske krisen har avtatt noe, men å si at den er forbi er nok dessverre intet annet enn en løgn. Der den økonomiske krisen i mange u-land skyldes feilslått politikk, skyldes den på Cuba 40 år med blokade fra verdens

største supermakt. Likevel befinner Cuba seg i en særstilling sammenlignet med andre u-land.

På Cuba er det ingen som sulter. Her er ingen tiggere og ingen gatebarn. Derimot er det en lege per 300 innbyggere og barnedødeligheten er bare 6 per 1000. Til sammenligning er den i USA på ti. I annerledeslandet Norge legges sykehjem og bygdeskoler ned på løpende bånd. Fidel har enda ikke sett seg nødt til å legge ned noe som helst.

Demoraliserte dollar

Det de cubanske myndighetene derimot har sett seg nødt til, er å åpne for vestlig påvirkning. Siden 1995 har Cubas grenser vært åpne for alle og enhver. Og i dag er turisme landets viktigste inntektskilde. For det er ikke få dollar vestens reiseglade legger igjen. Dollar som har bidratt til å øke levestandarden noe, men samtidig har nok de samme grønne sedlene bidratt til en slags demoralisering.

Det er i ferd med å oppstå et skille mellom de som har muligheten til å skaffe seg dollar og de som ikke har det. Flere og flere velger å livnære seg på turismen, som sjåfører eller stuepiker, framfor å ta i bruk årelange universitetsutdannelse. Det blir sagt om Cuba at de har verdens best utdannede prostituerte. Takket være turismen er "verdens eldste yrke" på fremmarsj - jeg hørte mange historier om høyt utdannede kvinner som lot seg lokke av turistenes dollarsedler. Ordet prostitusjon er det eneste som sjelden ble nevnt, folk vet, men vil ikke vite. For et land som har vært på verdenstoppen når det gjelder likestilling og høyere utdannelse hos kvinner er dette en tung kamel å svelge.

Befolkningen lever fortsatt på rasjonering. Fortsatt må de greie seg på et minimum. Etter sterkt påtrykk fra FN har blokaden letnet noe, men den tærer likevel på utholdenheten. Fremdeles er det konstant mangel på mat, klær, medisiner, protein og drivstoff. Myndighetene er maktesløse. Turistdollarene

er livsviktige om Cuba noen gang skal oppnå status som i-land.

Men selv om cubanerne lenge har bevitnet "dollariseringens" uheldige aspekter, velger de likevel å ta imot vestlige besøkende med åpne armer. Også amerikanere er velkomne. "Det er det kapitalistiske systemet det er noe galt med, ikke menneskene" var svaret jeg fikk da jeg, noe overrasket, stilte spørsmålstegn ved dette

Personifisert sosialisme?

For heldigvis er cubanerne et smilende folk, med en enorm stolthet. De er stolte av sitt land, sin kultur, og sin politikk. Her råder en genuin kjærlighet til landet, og ikke minst til lederen. Uten denne stoltheten og den enorme livsgleden ville nok Fidel og hans folk aldri vært der landet er nå. For tross alt, Cuba er på oppsving, til amerikanernes store irritasjon.

40 år etter at Fidel Castro proklamerte Cuba som sosialistisk stat, stiller folk fortsatt

lutter øre til hans timelange taler. Det er en sterk persondyrkelse han er gjenstand for: For mange er det nettopp Fidel som er den cubanske sosialismen, og det råder liten tvil om at den karismatiske statslederen har mye av skylda for at Cuba fremdeles holder stand. Mange spør seg derfor hva som vil skje den dagen han ikke lenger spaserer på den blå planet. Svaret lar vente på seg, og Fidel blir ikke yngre.

I kulissene lurer, til manges bekymring, de mange eksilcubanerne. Høyreorienterte menn og kvinner som ikke sier nei takk til turistenes dollar. Sannsynligvis har de heller ikke noen betenkeligheter med å føre det cubanske samfunnet tilbake til kapitalismen som rådet under Batista. Det vil nok uten tvil bli rabalder, men heldigvis er sosialismen sterkt forankret i den cubanske befolkning og de vil nok ikke gi fra seg sine samfunns-goder og den sosiale likestillingen uten kamp. Det vil jo ikke være første gang David tar frem sprettertten.

Makt til oljemenn, eller penger til folket?

Venezuela 2001: Det statlige oljeselskapet PDVSA kontrollerer 40 mrd dollar. Staten kontrollerer 30 mrd dollar.

Venezuela 2002: Staten med Chávez i spissen vil bruke verdiene på folk flest. Opposisjonen reagerer med kupp og lock-out.

av Elin Volder Rutle
elinvr@sosialisme.no

Fra 2. desember til 2. februar har opposisjonen gjennomført El Paro, fremstilt som en generaltstreik for at Chávez skulle gå av. Dette har rammet de store bedriftene, og spesielt oljeindustrien. For mange venezuelanere har ikke dette dreid seg om en streik, men lock-out der de har blitt nektet å gå på jobb. En kvinne som arbeider på en liten cafe som har vært stengt fordi eierne støttet paroen sa at "Paroen var rett og slett to måneder uten lønn!"

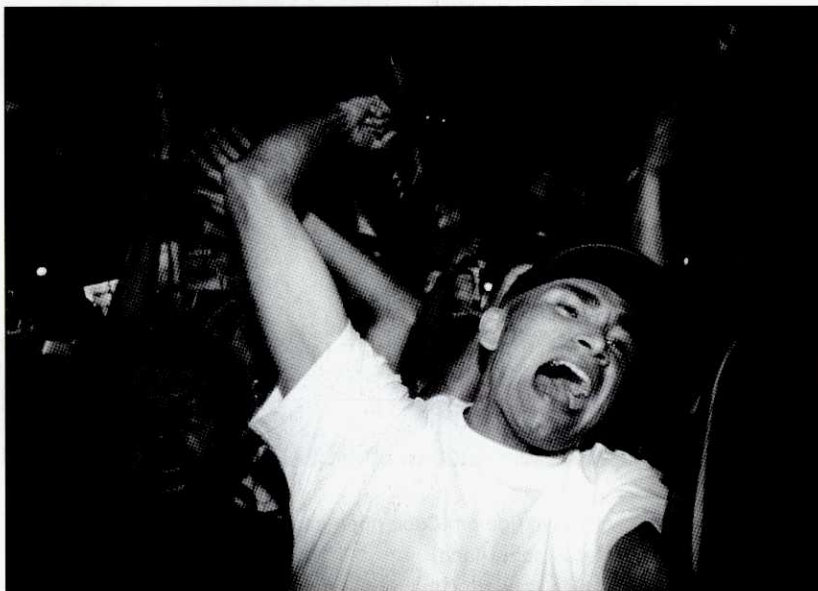
For å få vite mer om landet og konflikten har jeg tatt en prat med Betsy di Lorenzo. Som forfatter forsøker hun å

formidle situasjonen i landet gjennom satiriske bøker. Tidligere var hun skeptisk til Chávez. Etter at han har arbeidet for å gi vanlige folk makt, og utjevne forskjellene ser hun han nå som den presidenten Venezuela trenger. Hun og mannen er del av middelklassen og eier tre leiligheter. Betsy hadde ikke reagert hvis staten tok to av dem.

- Det er ikke rettferdig at jeg har så mye når andre mangler alt.

- Hva har konflikten handlet om?

- Bakgrunnen for konflikten er at opposisjonen ønsker at alt skal være som før. Da kunne de rikeste stjele ressursene i landet, og ha gode foretninger med sine venner i regjeringen. Med Chávez og den nye grunnloven, har reglene endret seg. De rike har til og med måttet betale skatt. PDVSA, det statlige olje-

selskapet, er blant de verste. I 2001 kontrollerte ledelsen i PDVSA 40 mrd dollar, som blant annet gikk til 20 private jettfly. Hele Venezuelas statsbudsjett var 30 mrd dollar.

- Hva ønsket opposisjonen?

- Opposisjonens krav var en referendum, en folkeavstemning om presidenten fortsatt er ønsket, 2. februar. I følge grunnloven kan ikke referendum avholdes før halve presidentperioden er gått, altså i august. Chávez har sagt at hvis han taper da, vil han gå av. Men opposisjonen vil helst forandre grunnloven, slik at ingenting hindrer dem i å bli rike på de fattiges bekostning.

- Hva tror du skjer i august?

- Jeg tror ikke det blir noe referendum. Opposisjonen bråker, men i hjertene sine vet de at de har tapt. 80% av folket, de fattige,

støtter Chávez.

- Hva er de verste konsekvensene av El Paro?

- I to måneder har industrien i landet vært stengt. Oljeindustrien har vært hardest rammet. Mange butikker som ønsket å holde åpent ble tvunget til å stenge. På Isla Margarita har for eksempel de som eide lokalene til det gigantiske kjøpesenteret Sambil støttet paroen. De stengte senteret, og butikkene gikk glipp av to måneder, inkludert julesalget. Som kompensasjon fikk de betale halv leie i desember.

Noen kommer helt sikkert til å gå konkurs. Paroen har ødelagt økonomien i landet. Bare i tapte oljeinntekter kan landet tape 20% av BNP. Vanlige folk mistet inntekten sin i to måneder, mange vil miste jobben når bedrifter går konkurs etter stansen. I tillegg stiger prisene.

- Gjør Chávez noe for å hindre dette?

- Chávez' regjering har innført kontroll på veksling til dollar. Bedrifter og butikker som kan bevise at de trenger dollar til å importere varer får veksle til en relativt rimelig kurs. Dette hindrer at prisene øker ennå mer enn det de allerede har gjort etter paroen. Har du ikke skriftlige bevis på handelen, får du ikke veksle. Opposisjonen er selvsagt rasende. Nå har de ikke mulighet til å ta pengene sine ut av landet.

- Hva forsøker Chávez å gjøre for Venezuela?

- Han sier at han ser et mål langt fremme, og at han ikke bryr seg om hvor mange steiner han møter på veien. Chavez er ingen politiker, han sier det som er i hjertet hans. Men det er også Chavez' problem. Han følger ikke reglene, og opptrer ikke som det er forventet av ham.

Opposisjonen kan lett finne ting å peke på i oppførselen hans.

- Tror du opposisjonen kommer til å vinne?

- Venezuela har en radikal president som blir forsøkt styrtet av den konservative opposisjonen. Chávez bjeffer til "Uncle Sam" og fører en politikk som skal utjevne forskjellene i landet. Hvis

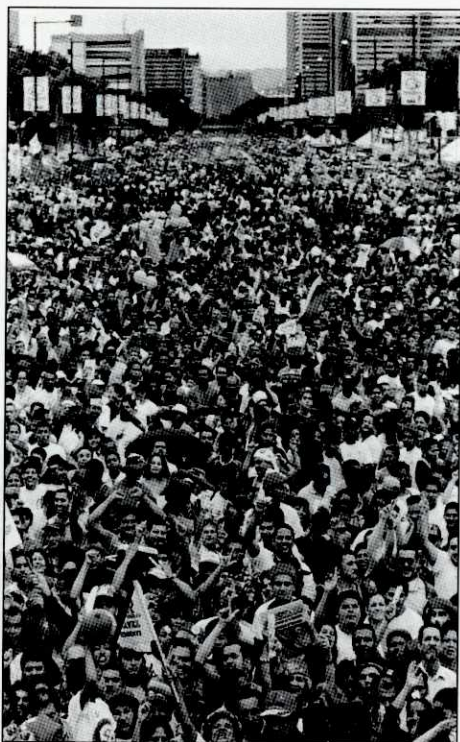
For Bush er Venezuela bare enda en bensinstasjon. Han driter i hvordan folk har det, bare de får den oljen de skal ha.

BETTY DI LORENZO

Chávez faller kommer situasjonen her til å spre seg. Den neste som faller vil være Lula i Brasil. Verdens øyne er rettet mot oss, og derfor må vi vinne.

- På hvilken måte går Chávez mot USA?

- Frem til nå har Sør-Amerika tapt på handel med USA. USA subsidierer sine egne matvarer, og småbønder i de fattige landene klarer ikke levere så billige varer, og jordbruket raseres. Klarer USA å presse gjennom ALCA, en frihandelsavtale for både Sør- og Nord-Amerika, vil mange bønder miste levebrødet sitt. Venezuela er lei av å gjøre det samme som vi har gjort siden Columbus og Conquistadorene, og produsere slik at rik-

dommene tilfaller andre.

- Kan du komme med noen eksempler?

- Chávez ønsker å gi småbønder et godt startsted. Plan Zamora, en jordfordelingsreform, ble startet 7. februar. 120.000 hektar jord har allerede blitt delt ut til 2400 familier.

starten, videre vil nesten 1,5 mrd hektar jord bli delt ut til mer enn 100 000 familier.

- Hva mener USA om det som har skjedd i Venezuela de siste månedene?

- Bush er en oljemann. For han er Venezuela bare enda en bensinstasjon. Han driter i hvordan folk har det, bare de får oljen de skal ha. Chavez kan godt sitte ved makten

så lenge det ikke skaper problemer for oljeforsyningene. USA vil gjøre det de kan for at oljeproduksjonen stabiliseres før de starter krig mot Irak. De trenger oljen vår.

- Nå har opposisjonen avsluttet paroen, og det kan virke som situasjonen stabiliserer seg. Hva tror du kommer til å skje fremover?

- Venezuela i dag er ikke rettferdig. Landet har enorme rikdommer - store gullforekomster, mye olje og fruktbar natur. Likevel er 4 av 5 fattige. Utviklingen med Chávez kommer ikke til å stanse. Den har allerede spredd seg til andre land. Jeg tror at vens-trepartiene, sosialistene, kommer til å styre verden.

Hugo Chavez

FAKTA

■ I 1998 blir Chavez valgt til president.

■ Etter diskusjoner og folkemøter over hele landet får Venezuela ny grunnlov 24. mars 2000. I den nye grunnloven er kvinner og menn likestilt, og for første gang har urbefolkningen lovfestede rettigheter.

■ I forbindelse med den nye grunnloven blir Chavez gjenvalgt som president, med det største flertallet noensinne.

■ 11. april 2002 gjør opposisjonen et kuppforsøk. De må gi tilbake makten etter store folkelige protester.

■ Opposisjonen forsøker streik og lock-out som middel for å få kastet presidenten. Kravet er referendum 2. februar. Kravet blir avvist i høyesterett, siden det strider med grunnloven.

■ For å avslutte paroen, som har kostet dem dyrt, og som alternativ til referendum arrangerer opposisjonen en underskriftskampanje. De sa selv at de fikk inn minst 4 millioner underskrifter i Caracas. Chavistene sa de ikke kunne ha fått mer enn 300 000 i hovedstaden.

"...And now the murder for the free market!"

Den fremadstormende rapperen DonMartin har nettopp sluppet ep og brenner flagg på TV etter klokka elleve. Vi tok en prat om hiphop og om verden.

av Brage Aronsen
blirf@online.no

- Du var med i Gatas Parlament fra begynnelsen av, har alltid vært en figur i norsk hiphopmiljø og er vel en del av den samme klikken som en etter en seiler inn på norske hitlister. Hvorfor har ikke du kommersiell suksess?

- Hva er det for et slags spørsmål? Ier DonMartin og virker som han ikke helt forstår hvordan dette kan være interessant.

- For det første har jeg jo nettopp begynt å gi ut egne plater. For det andre lager jeg musikk som ikke er så lett tilgjengelig. Det blir en nisjegreie. Musikk for spesielt interesserte, liksom. Jeg er ikke mot å være populær, men det er ikke noe mål for meg heller, føyer han til.

- Hvorfor gikk du fra å rappe på norsk til engelsk?

- Jeg gjorde egentlig ikke det. Jeg begynte å rappe på engelsk i 92 og har drevet med det hele tida. Jeg slutta i Gatas Parlament fordi de ble en revolusjonær rapfront som så ut til å flyte stabilt. Jeg ville eksportere revolusjonen videre. Derfor starta vi Alarmclock connection som har som mål å ha like stor gjennomslagskraft i resten av Vest-Europa som Gatas Parlament har her hjemme. Da Gatas ble signa starta vi et "internasjonalt

Gatas", sier DonMartin. I høst turnerte han Øst-Europa sammen med Alarmclocker Jester.

Antikrigsrap

- Du har markedsført og presentert deg sjøl som den store norske antikrigs-rapperen. Hvorfor det?

- Det er jo meg da, flirer DonMartin. Det er veldig fint med biskoper og Petter Nome som er mot den grusomme krigen, men noen må trekke fram de bakomliggende årsakene. Det er selvfølgelig riktig å mobilisere på bredt grunnlag mot krig, men vi må få inn i huene til folk grunnen til at det blir krig. Vi må se at det er USA's økonomiske og territoriale interesser som står bak. Få med hele pakka. Nome og co har helt rett i at USA er korrupte imperialister i denne saka, men noen må fortelle at USA konsekvent er korrupte imperialister. Det er der kommer jeg inn.

- Videoen til den nye låta di ble sensurert av ZTV fordi du brenner et amerikansk flagg i den. Hva tenker du om det?

- Vel, grunnen jeg fikk av ZTV er at de sender fra England, England er USA's nærmeste allierte og de skal snart i krig, kom-

mer det kontant. ZTV-folka i Norge protester- te imidlertid mot denne bestemmelsen, så nå viser de videoen etter elleve. At en TV-kanal i det hele tatt har et ønske om å sensurere syns jeg jo selvfølgelig er dumt. Men verden er jo sånn. Media og underholdning er det viktigste virkemiddelet for å holde den vestlige verden fordomspassivisert. Vi blir fratatt alt med innhold og pumpa fulle av meningsløs dritt. Resultatet blir at vi ikke forholder oss til de reelle, sinnssyke verdensproblemene. Dette er problemer med en åpenbar årsak og en åpenbar løsning, men vi vil heller se på Ally McBeal, tordner rapperen.

Vinn DonMartin CDer!

Du kan bli den lykkelige vinneren av DonMartins Al Dente ep og Radio Alarmclock ep. Alt du trenger å gjøre er å svare på følgende enkle spørsmål:

Hvem er det DonMartin skjender i den nye vidoen sin som et symbol på motstand mot den globale kapitalismen?

- a) Donald Duck
- b) Bill Clinton
- c) Mikke Mus

- Hva blir det neste fra DonMartin?

- Nå har jeg jo akkurat slippi en ep. Framover blir det mye action fra Alarmclock. Jester kommer snart med nytt album, Definite med sin solodebut. Jeg kommer til å bruke mye tid på å backe opp crewet mitt. Ellers vil jo radioprogrammet mitt, Goodshit gå som vanlig. I tillegg skal vi prøve å få i gang et internasjonalt, engelskspråklig radioprogram der vi skal snakke politikk. Goodshit har allerede lyttere i England og Tyskland, og via streaming på nett håper vi å nå ut til hele Europa.

Svaret sender du til:

Rebell

Boks 4319 Hospitalsløkkan
7417 Trondheim

Du kan også svare på konkurransen på rebell.no

15. april vil vi trekke ut et knippe heldige vinnere.

Kontroversiell gamling

DON MARTIN : Radio Alarmclock EP
(Goodshit C2M)

Rebell

Ein av norsk hiphops veteraner ble brått kontroversiell i lille Noreg då ZTV av politiske årsaker (vart) nekta å vise videoen til Repaint/Deliver The Word. Sjølv sagt ubegripleg feigt gjort, men Don Martin fekk meir presse på dette han han tilsaman hadde fått før. At videoen ble vist på Etter Skoletid på NRK som syntes det var heilt greitt var det ingen som reagerte på.

Videoen, som følger med på plata, er kanskje det stiligaste du har sett, og er eit eksempel på sjølrironi som norsk rap til tider dessverre har mangla. Av dei seks spora er det eigentleg berre fire låtar, korav Deliver The Word, Shot In The Dark og Blue Dot Mayday Blues får ståkarakter og vel så det, mens Vanilla Ice/Queen/Bowie-pastisjen Pressure er heilt unødvendig. Det er meire forseggjorte og eksperimentelle beats enn på forrige Al Dente EP, og Don Martin har stadig samme stilige aust-engelske uttale. Uansett : Radio Alarmclock er eigentleg ei mini-utgiving som gjer at ein ønskjer seg meir, seks spor på tilsaman 11'35" er knapt nok til å fylle sin singel. Skiva kostar forresten absurde 99.- på Platekompaniet. Finn fram brosteinen kamerat.

Tomas Bertelsen

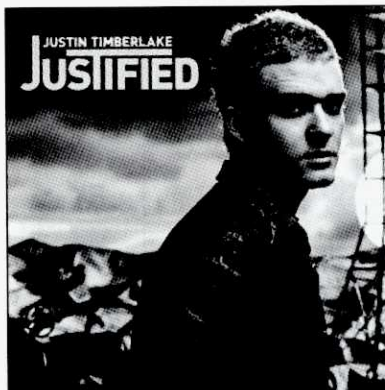

Tibake til basis

JUSTIN TIMBERLAKE : JUSTIFIED
(Zomba/Virgin)

REBELL

Gløym alt du trudde du visste om fløtepusar og boyband. **Justin Timberlake** tar det skumle hoppet ut i soloverda etter eit ekstremt populært tilvere i det horrible bandet ***NSYNC** og landar fjellstøtt. Det er **Michael Jackson** og **Prince** og **Stevie Wonder** og alt som er bra innanfor kvalitetspop, og saman med glimrande produsering og ein sjølvironisk Justin med nydeleg falsett blir dette strålande. Det er all grunn til å vere skeptisk til ein fyr som dette, så lenge ein som lyttar er vaksen nok til å innsjå at ein bakgrunn i det mest groteske boybanda av dei alle ikkje nødvendigvis må brukast mot ein. Plata åpnar med liksomakustiske og dritfunky

Señorita, som høyrast ut som om den er innspelt live på ein sein jam i studioet, og som dermed er eit modig val som startlåt. Den følgjast kvikt opp av førstesingelen **Like I Love You** som vel eigentleg startar

albumet. Det er ofte veldig back to basic med blåsarar, akustiske trommer og 60-tals orgel; høgdepunkta står på lang rekke, og produsentane brukar enkle grep for å sette Justins flotte stemme i sentrum, samtidig som liveinntrykket gjer at det kjennest veldig nært. Men det store spørsmålet er kor mykje produsentane har hatt å seie for korleis produktet enda opp, for bakmennene er ikkje mindre enn producer-supermennene i **The Neptunes** og **Timbaland**. Eg tviler vel på om Justin hadde fått til dette med kven-somhelst, men dette skal sjølvstundt ikkje legge ein dempar på entusiasmen. Sladder til sist : Etter at Justin vart dumpa av Britney, driv han no og meskar seg med Janet Jackson. Dritsekken.

Uinspirert angrep

MASSIVE ATTACK : 100th Window
(Virgin)

REBELL

Litt trist dette, for Massive Attack er vel kanskje meir enn noko anna det musikalske symbolet på 90-talet. Det starta i 1991 med fabelaktige **Blue Lines**, kor dei miksa, hiphop, dub og ambient til den veldig engelske sjangeren triphop. Hverken **Protection** (1994) eller **Mezzanine** (1998) hadde den samme magien som debutalbumet, men dei inneheldte iallefall mange lyspunkt som t.d. **Karmacoma**, **Rising Son** og **Teardrop**. 100th Window har ingen slike lyspunkt, og heller ingen låtar som har potensialet til å bli hugsa lengre enn ut veka. Ein faktor kan vere et trioet i praksis har gått over til å bli eit soloprojekt. Det er **3D** aka Robert del Naja som styrer butikken sjølv etter at ex-partnarane **Mushroom** og **Daddy Gee** takka for seg. **3D** bruker dei sedvanlege og gamle triksa med djup djup bass, svevande synth og langsam vokal, saman med gjestevokalistar som **Horace Andy** og **Sinéad O'Connor** utan at han/dei kjem seg så veldig langt opp frå verdas mest monotone grop. Men for all del : monotoni kan vere fint, men ikkje når monotoni ikkje gjer deg noko, utenom ein rasjonell trang til å trykke på "skip". Albumet manglar substans nok til å stå aleine.

Punkattitude my ass

KELLY OSBORNE : SHUT UP
(Epic/SONY)

REBELL

Det var faktisk ikkje Kelly som skulle bli den nye rockestjerna i familien, det var den ukjente dattera Aimee som bur i huset saman med resten av familien, men som av eige val ikkje ville vere på TV. Det var ho som skulle bli stor, og som ikkje ville bruke navnet til faren for å komme seg opp og fram i musikkbransjen. Det var Aimee, som nesten ingen har sett, som hadde talentet som resten av familien sårt savnar. Men ville platebransjen ha Aimee Osborne? Neida. Det valgte allereie superkjente, sure og ekstremt bortskjemte Kelly, med ein garderobe frå ei anna verd og ein ordbruk som skremmer vettet av kristenfundamentalistiske amerikanarar. Gjekk vi glipp av noko når stakkars Aimee ikkje fekk sjansen? Neppa. Fekk vi eit stort nytt rockehåp i Kelly? Kva trur du? All sladder og dritpreik til side : Du får tolv glattpolerte rockelåtar med dyktige musikarar og god produsering. Kelly kan ikkje synge og manglar i tillegg alt som eventuelt kunne veie opp for dette. Likevel er det ei plate som kanskje kunne redde det elleveårige søskenbarnet ditt frå å ende opp i dance-helvetet. Og **Papa Don't Preach** er

God 70-talselektronika

RALPH MYERZ and the JACK HERREN BAND :

A SPECIAL ALBUM

(Tuba/Emperor Norton Records)

Bergenserane med **DJ Erlend Sellevold** starta i 1997 og slapp den første 12" **A Special Morning** på det særse oppegåande **Tellé Records** og deretter har det berre gått oppover for vestlandingane, med sin spesiell kjærleik til pyroeffektar. Den ikkje heilt ukjente **Richard Dorfmeister** har sagt at "Ralph Myerz and the Jack Herren Band are definitely one of the best-kept secrets in the industry. All their releases this far have been simply brilliant. 'Think Twice' shows that these Norwegians are going to be getting very well known, very soon." Og halvparten av **Kruder and Dorfmeister** burde vite kva han snakkar om. Sjølv om RM nok med litt velvilje kan puttast inn i elektronikasjangeren, skiller dei seg likevel ut frå mange andre med sin minimale bruk av samples samt eigne vokal- og instrumentspor. Forrige skive **A Special EP** (Dei er oppfinnsomme med navna desse gutane serru) var meire tilbaketrukket og easy listening, men med **A Special Album** er det meir enn fullt mogleg å våge seg utpå dansegolvet. Atmosfærisk funk med ein smygande 70-tals-kjensle pregar denne plata som med rett promotering nok kan gjere at dette selger rett så bra.

Melankolsk gladpop

NADA SURF: LET GO
(Labels/Virgin)

REBEL

Let Go er eit eksempel på at sjølv om ein har vore nyhippie i sine unge år går det an å lage fine ting likevel. **Nada Surf** hadde storhiten **Popular** i 1996 og var stort sett gløymt av resten av verda fram til no. Men med **Let Go** må det vere håp om at nye lytterar skal erobrast, for dette er rett og slett ei veldig bra pop-plate. Første og beste låta på plata er **Blizzard of '77** og har noko triveleg og melankolsk over seg som held seg gjennom heile albumet. Det er nydelege balladar som i Dylan-hyllesten **Blonde on Blonde** og til meire indiepop som i **Hi-Speed Soul**. Dei seier sjølv at New Order og Teenage Fanclub er inspirasjonskilder uten at det er så lett å høyre, for Weezer og litt Green Day er meire korrekt, sjølv om Nada Surf bruker mindre fuzz en overnevnte. Denne gjengen frå New York brukar enkle grep, og det er ikkje noko nyskapande på nokon som helst måte, men så lenge det fungerer er det ingen grunn til å "change horses midstream" som amerikanarane seier. God gitarpop går aldri av moten.

Dogmatiske rødpølser

THE RAVEONETTES: WHIP IT ON
(Crunchy Tunes/SONY)

REBEL

Og dermed har dogme-teoriane til Lars Von Trier spredd seg til musikken. Alle låtar skal gå i b-moll, skal ha tre akkordar, syngast tostemt og skal ikkje vere lengre enn tre minuttar. I tillegg er hi-hat og ride-symbalar bannlyst. Dette gjer at dette 8-spors minialbumet berre drøye 20 minuttar langt. I utgangspunktet er dette ein god start for å mobbe ihjel eit band, men danskeduoen **The Raveonettes** tek oppgåva på alvor og lagar strålende kvalitetsørkenrock betre enn dei fleste. Det er jo heilt umogleg å unngå at låtane høyrer like ut, men så er det jo også meininga med det heile. Berre med litt anna tempo og andre tekstar. Sjølv om dei velger å bruke få hjelpemidler både med innspelinga og produseringa av musikken blir det absolutt ikkje "minimalistisk" for det er eit drivande tempo og nok av fuzz til at det ikkje blir kjedeleg. Men 20 minuttar med "den samme låta" er nok. Neste gong må dei finne på noko anna.

Kraftlaust

ERLEND ØYE: UNREST
(Source/EMI)

REBEL

Brille-Jesusen frå **Kings of Convenience** og stemmen bak Røyksopps **Remind Me** og **Poor Leno** går solo og forsøker seg på elektronisk pling-plong, utan at det fungerer supert. I løpet av tida frå Juli 2001 til Juni 2002 reiste Erlend Øye jorda rundt for å spele inn songar saman med musikalske vener og produsentar som han møter på vegen. Ti låtar, ti byar og ti samarbeidspartnærar høyrast lovande ut som eit artig musikalsk eksperiment, og han har fått med seg nokre av verdas fremste undergrunnsprodusentar, men sjølv om det til tider er sjarmerande og triveleg, blir heilskapen trøtt og einspora. Det er merkeleg lite variasjon å hente i dei ti låtane, når ein med dette utgangspunktet burde forvente nettopp variasjon og innovativ elektronika. Det dreier seg i all hovudsak om retro-synthpop med eit godt islett av åttitaldisko og litt **Kraftwerk** på toppen. Erlend Øye høyrer ut som ein 25 år gammal sølvgrutt og stemma har omtrent like mykje kraft som overarma til Ally McBeal, noko som passa nydeleg til **Kings of Conviniences** akustiske gitarar, men i denne samanhengen er mangelen på engasjement på grensen til det irriterande. Enten blir du gjennomsjarmert av naiv casipop eller så blir du det absolutt ikkje.

Revolusjonære masekopper

ASIAN DUB FOUNDATION: ENEMY OF THE ENEMY
(Rinse it out/EMI)

Kollektivet i Asian Dub Foundation gjer seg aldri. Dei er ikkje av dei mest produktive med (berre) tre fulllengder på nesten ti år, men er stadig like aktive både politisk som på scenen. Politisk er dei humørlause og venstrevridde og musikalsk er dei veldig masete og veldig veldig britiske. Den musikalske utviklinga til ADF har gått i retning meir ropevokal og sylskarpe gitarar, og vekk frå roleg dub, tabla, sitarar og Bollywoodklang, noko som ikkje var eit sjakktrekk i mine

Hard, brutal, rask

TRAGEDY: VENGEANCE

REBEL

Tragedy er bandet som steg opp fra levningene etter hardcorelegendene **His hero is gone** og **From Ashes Rise**. Den sjøltitulerte debutskiva deres fra 2001 ble godt mottatt på hardcorescenen og etter en singelutgivelse i fjor er gutta tilbake med et nytt album. Vengeance er et jevnt over godt album som sparker fra seg i høyttalerne som god hardcore skal gjøre. Skiva har et veldig gjennomgående lydbilde og bandet har tatt et skritt mot mer tradisjonell hardcore sida forrige album. Der debutskiva var poetisk og dyster i både melodi og tekst er Vengeance et spark i trynet og oppmaning til kamp. Litt synd er det, at bandet later til å miste det særegne soundet de er kjent for og falle hen til et stivere rettfram-sound.

Allikevel skal det sies at dette er noe av det beste hardcorescenen har hatt å by på de siste åra. Som tidligere er måten bassen og trommene fungerer sammen på uslåelig og vokalen er den samme gamle, veldig spesiell, veldig sinna og kanskje ikke det du forbinder med hardcore. Vengeance er hard, brutal, rask og sitter som et skudd.

Hardcore har blitt et hipt ord og en trendy sjanger i norsk musikkliiv, men allikevel tør jeg anta at det er lenge til du vil se Tragedy på noen hitliste eller i bestselgerhylla på Statoil.

Brage Aronsen

REBEL

øyrer. Det som eingong var særpreget med ADF er borte, og tilbake er ein gjeng sars sinte menn som meiner godt og som har rette holdningar, men som ropar i munnen på kvarandre når budskapet skal ut. Unntaket er nydelege **1000 mirrors** kor **Sinéad O'Connor** stikk innom med ein gjestevokal som roar ADF ned til eit tempo som passar dei betre. Til neste gong håpar eg det blir meire **Asian** og meire **Dub**. **Foundation** er dei frå før.

Politisk litteratur?

Objektiv = konservativ

LITTERATURKOMMENTAR:
Tor-André Q. Bergli

Man kan lære mye nyttig av å lese bøker. Imidlertid er det sånn at hva du lærer i stor grad bestemmes av hva slags bøker du leser. Om du f.eks vil finne ut mer om kapitalismen kan du lese både Ayn Rand og Bertolt Brecht. Det man da kommer til å oppdage etter rimelig kort tid er at man lærer forskjellige ting. Og ikke nok med det: du lærer ting som tilsynelatende, og rent faktisk, står i motsetning til hverandre. Det

kan være både spennende og forvirrende, men først og fremst gir det kimen til en lærdom som kanskje er spesielt verdifull for deg som ønsker å gjøre noe med samfunnet; Lærdom er ikke nøytral, bøker er ikke nøytrale og kunst og kultur er ikke nøytrale størelser.

Litteratur, om det dreier seg om fiksjon eller "fakta", er ikke uavhengig av den tida, og det samfunnet, den skapes i. Dette betyr selvfølgelig ikke at forfatteren av en tilsynelatende "upolitisk" roman nødvendigvis prøver å smugle et politisk budskap inn bakveien. Det betyr ikke at alle forfattere er bevisste politiske aktører. Det betyr derimot at all litteratur kan forstås politisk. Uavhengig av forfatterens intensjon eller

hvor mange andre mulige innfallsvinkler det finnes. John Pilger og Naomi Klein har et mål med sin forfattervirksomhet. De vil gjøre noe for å utfordre de etablerte maktstrukturene og benytter seg av enkel og grei dokumentasjon for å overbevise leseren om at deres perspektiv er det rette. Det betyr ikke at "Verdens nye herskere" og "Stengsler og åpninger" er spesifikt mer politiske bøker enn alle andre som tar seg fore å opplyse oss om verdenssituasjonen. De er ikke mer politiske enn en hvilken som helst utgave av Aftenposten eller samfunnsfagboka. Det at radikale forfattere og journalister er mer subjektive enn andre mer konforme skribenter, av VG- og Dagbladet-type, er en myte det ikke er så lett å få tatt knekken på. Det

Globale verdier?

Nytt innlegg i globaliseringsdebatten fra Klein.

STENGSLER OG ÅPNINGER
av Naomi Klein, Oktober forlag 2002

Naomi Klein har gitt ut sin andre bok. Også denne har blitt en viktig agitator i den pågående globaliseringsdebatten.

Boka er ei samling av publiserte og upubliserte artikler og foredrag. Og det ligger i tittelen at denne boka handler om reelle og usynlige stengsler, og de åpningene som mennesker kjemper for gjennom demons-

trasjoner. Naomi Klein mener at de usynlige stengslene fort blir synlige når den eneste lokale vannbrønnen blir privatisert og gjerdet inn.

Et av spørsmåla som blir stilt er: "Hvilke verdien skal styre den globale tidsalder?" Der hennes første bok, No Logo tok for seg imaget som selges parallelt med produktet, tar denne blant annet for seg protestene mot avdemokratiseringa av samfunnet, der den økonomiske liberaliseringa spiller en større rolle enn noensinne.

Planen til de kompromissløse kapitalistene i WTO har blitt grundig gjennomskua: planen har aldri hatt humanitære formål, men derimot om å bygge opp en blodsugende mar-

kedsøkonomi i fattige land. Og illusjonen om at frie markeder skaper frie mennesker har forlenget sunket dypt, dypt i jorda. Realiteten er en helt annen: Politisk makt har blitt lagt ut på markedet, og kan kjøpes og selges som et stykke kjøtt. Konsernlobbyisme betyr mye mer enn den stemmen en sjøl legger i valgurna. Og verden har blitt tvangsforet med globalisering med løfter om global åpenhet og likhet. Den imperialistiske globaliseringa av økonomien får kapitalistisk økonomi til å virke så urettferdig som aldri før.

Aldri før har det vært et større behov for rask organisering og massemobilisering av såkalte "yrkesdemonstranter" og av de som

Bak fasaden

Alternativ til massemedias verdensbilde.

VERDENS NYE HERSKERE
av John Pilger, Oktober forlag 2002

Om man skal unne seg friheten å være litt klisjéfull kan man si at John Pilger har skrevet en bok om den virkeligheten man ikke får servert på CNN eller i Dagbladet. Den australske reporteren driver ikke journalistikk for størst mulige salgs- eller opplagstall. Man kan si det så enkelt som at John Pilger driver ærlig journalistikk med ett særdeles ærlig mål for øyet: å avdekke urettferdighet og vise hva slags makabre økonomiske og

politiske hensikter som ligger bak vestlig imperialisme i dag, som alltid. Han tar oss med bak fasaden til det amerikanske og britiske utenriksdepartementet og viser hvordan president Suhartos massedrap på hundretusener kommunister og opposisjonelle i Indonesia ble både akseptert og oppmuntret. Hvordan det har seg at landet, som av IMF ble tildelt æresbemerkelsen "mønsterlev i globalisering", har en befolkning som lever i nærmest ubegripelig fattigdom.

Boka er i stor grad basert på Pilgers' tidligere essay og dokumentarfilmer, blant annet Paying The Price; Killing The Children of Iraq. Her påviser han blant annet at anglo-amerikanske luftstyrker bevisst har terrorbombet, og fortsatt terrorbomber, den irakiske sivil-

befolkningen. Han avslører også hvordan Tyrkias halvfascistiske regjering har fått fritt leide til å knuse kurdiske landsbyer i Nord-Irak, i skjul av den ulovlig opprettede flyforbudssonen. Begge dele med tusenvis av utslettede menneskeliv som resultat.

Det er vanskelig å glemme det ufordragelike trynet til den amerikanske viseutenriksministeren James Rubin, som var talsmann for stålkvinnen Madeleine Albright i president Clintons glansdager. USA var ansvarlige for tilbakeholdelsen av hjelpesendinger til Irak for 700 millioner dollar. Måten Pilger griller Rubin til beinet på, er noe bortimot en estetisk nytelse:

P: FNs sjefsrepresentant i Irak, Hans Von Sponeck, har appellert til USA og

er i midlertid like fullt en myte. Det er nemlig ikke nødvendigvis sånn at hvem som blir tildeelt den ærefulle utmerkelsen "objektiv" og hvem som må ta til takke med det mer umyndiggjørende "subjektiv" handler om hvem som har politiske perspektiver og ikke. Det kan tvert i mot synes som om virkeligheten best lar seg formulere i denne formelen:

objektive skribenter = godtar status quo.

subjektive/politiske skribenter = mener at det er noe grunnleggende i veien med systemet og vil forandre det deretter.

Det er ofte lite populært at journalister sprer om seg med systemkritikk. Det blir sagt at man ikke skal blande politisk engas-

jement med opplysende virksomhet. Perspektivet er at kapitalismen er den urokkelige virkeligheten. Kapitalismens lover har naturlovenes autoritet og bør respekteres av alle som har som oppgave å være objektive. Blant skjønnlitterære forfattere hersker mye av den samme logikken, selv om det gir seg noe forskjellige utslag. Man får f.eks stadig vekk høre fra diverse kritikere at kapitalismekritikk i litteraturen er noe gammeldags, noe som har "gått ut på dato".

Litteratur er mer enn versemål og fiffige formuleringer. Det er en kunstnerisk fremskilling av menneskers livssituasjon og om våre tanker og følelser. Da er det håpløst å insistere på å se bort fra historiske og sosiale forhold i relasjon til en tekst. Kjønn og

faktisk blir berørt av de vedtakene som tas i gigantkonsernernes møtelokaler. Den nye bevegelsen som har vokst fram er ikke formet på grunnlag av en tipunktsplan, men har løse tråder som binder den sammen til en felles kamp; den bygger på en felles agenda og danner en global allianse.

McDonalds på hvert gatehjørne

Mike Moore (leder i WTO) kaller bevegelsen for en gjeng proteksjonister som ønsker å ødelegge for de fattige landene. Det han tydeligvis ikke har fått med seg at rike Harvard-studenter står side om side med folket i de landa der globaliseringa har fått alvorlige konsekvenser, og at det ikke han-

der om at folket i disse landa "roper om hjelp" fra Verdensbanken og IMF.

Økt forståelse og respekt for den politiske organiseringens skriftende natur må sees på som nødvendig for å kunne bekjempe disse overnasjonale organisasjonene. Ta tilbake det offentlige rom og lag morsomme gatefester. Og vis at demokrati ikke er ensbetydende med å ha en McDonalds på hvert hjørne, som Naomi Klein sier det.

Naomi Kleins bok oppfordrer til å bytte ut barrierer med barrikader, og hevder at den virkelige globaliseringa må kjempe mot den rasistiske og liberalistiske globaliseringa som regjerer i dag.

Trine Elisabeth Selnes
angelfire 1909@hotmail.com

Storbritannia om å slippe forsyningene igjen-
nom [...]

R: Mr Von Sponeck uttaler seg om ting som ligger utenfor han kompetanseområde.

P: Han uttaler seg om den humanitære situasjonen, og han er FNs fremste humanitære representant i Irak. Mr Rubin, ut fra hvilken logikk kan en hel nasjon holdes som gisler på lik linje med en brutal diktator, ganske enkelt fordi de er så uheldige å leve under hans brutale regime?

Pilgers direkte tilnærmedes måte er forfriskende. Han holder seg langt unna den skinnobjektiviteten så mange andre politiske analytikere har gjort til en lite underholdende form for sirkusartisteri. Virkeligheten han avdekker er likevel ikke desto mindre virkelig, og estetikken i Rubins hjelpeløse stats-

mannsklisjéer får raskt en heller råtten ettersmak. En halv million døde irakiske barn er tross alt ikke særlig vakkert.

Mye av det som gjør boka så virkningfull er at vi hele tiden blir tatt med for å treffe menneskene bak de groteske dødstallene. Hussain Jarsis som mistet hele familien sin, og hele saueflokkene som var familiens økonomiske fundament, er tragisk nok representativ for mange, i et land som har blitt voldtatt av amerikanske krysserraketter i over tolv år. Representativ for verdens herskere er nok dessverre også general William Looney som uttaler om Irakerne at: *De vet at vi eier landet deres. Vi dikterer hvordan de lever og snakker. Og det er det som er så flott med Amerika akkurat nå. Det er bra, særlig når det er en masse olje der ute som*

klassemessig tilknytning har mye å si for vårt forhold til systemet. Da må det også være sånn for litteraturen. Å holde fast på at litteraturen ikke har noe med politikk å gjøre blir da et nokså bastant politisk og ideologisk standpunkt. I siste instans er det et spørsmål om å ta stilling for eller mot kapitalismen og de herskende tanker. Sånn sett er det å si at litteratur ikke er politisk noe av det mest politiske du kan foreta deg.

vi trenger.

Skal man gjøre noe med verden må man vite noe om verden. Og det kan i alle fall garanteres at du ikke vet noe mindre etter at du har lest Verdens nye herskere. Boka er en ypperlig håndbok for folk som stiller seg tvilende til verdensbildet vestlige politikere og andre krigshissere maler. Etter å ha lest den er det umulig å ikke ta på alvor at vi lever i en periode hvor hensynet til menneskeliv og allmenne rettigheter blir skjøvet til side til fordel for de minst sjarmerende motivene man kan tenke seg: penger og makt.

Tor-André Q. Bergli
taqbergli@hotmail.com

Amerikanske absurditeter

Et unikt innblikk i dagens virkelige amerikanske samfunn.

En lørdags formiddag befinner jeg meg på stamkafeen The Naked Lounge, California. Jeg bestiller en svart kaffe, uten rom for krem og sirup som er et must for enhver ekte amerikaner. Jeg skal se Bowling for Columbine på Pageant Theatre, en alternativ kino, sammen med noen amerikanere. Filmen har vært sendt i to uker, likevel er vi heldige som får plass.

Filmen tar utgangspunkt i en skytehendelse begått av to gutter i tenårene, på en skole i byen Columbine, delstaten Michigan. Moore spør hvorfor, og svarene har vi hørt før: Det er for mye vold på TV, og dessuten har Marilyn Manson skylda. Moore bruker sin originale dokumentarfilm til både å bekrefte og motbevise de samme svarene.

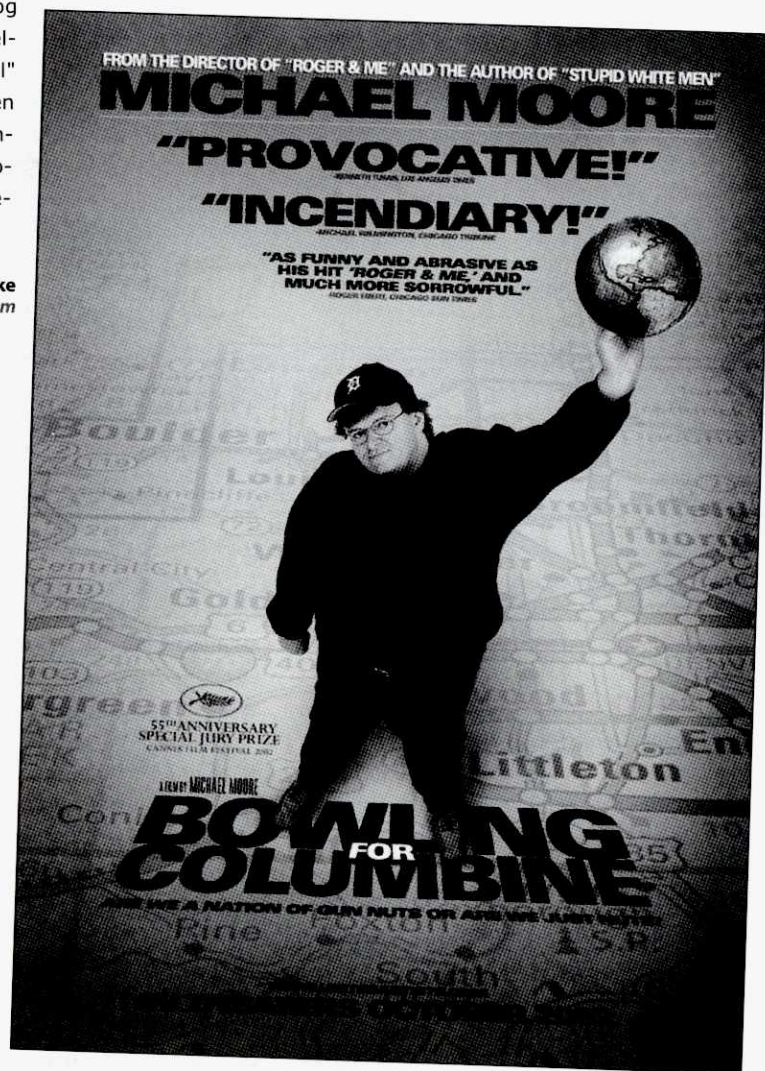
Han skildrer de amerikanske absurditetene glimrende. Han viser til en bank hvor man får et våpen hvis man åpner en konto. Vi blir også kjent med mange forskjellige avarter av det amerikanske mennesket. For eksempel en bonde som dyrker økologisk og sover med en ladd pistol under hodeputa. Han dveler ved medias skeive dekning av nyhetsstoff: mens kriminaliteten har sunket med 20 prosent har media sin dekning av slike saker økt med 600 prosent.

Filmen gir et unikt innblikk i dagens virkelige amerikanske samfunn, der vi finner en påtrengende dobbeltmoral og mangel på substans og sammenheng. Som den ene kinovennen min sa:

- Den var hysterisk morsom til tider. Men det gjør vondt å le av sine egne på den måten, er dette hva forfedrene mine har etterlatt seg? Kanskje er det det som er bra, den piner oss, slik at vi blir tvunget til å tenke?

Michal Moore har klart det, bare så synd de fleste i USA ikke får sett den. Filmen blir ikke markedsført noe særlig, og de store kinoene vil ikke vise den på grunn av usikker inntekt. Uten reklame og med god gammel-dags "skift-rull" pause, var det en særdeles oppløftende og smått provoserende filmopplevelse.

av Camilla Valle Bakke
camilla@kriminell.com

Da Steinar ble min venn

Denne fortellingen begynner ombord på en av SAS sine flygninger på distansen Trondheim - Bardufoss en vindfull vinterdag i 1988. Jeg husker, for å være helt ærlig, ikke alt jeg burde fra denne turen. Mye av det kan nok tilskrives det triste faktum at jeg på det gjeldende tidspunktet ikke var stort mer enn fem år gammel. Likevel, og dette er jeg nesten ikke i tvil om, tror jeg det aller mest har å gjøre med den svimlende opplevelsen jeg hadde på denne flyturen. Opplevelsen av å treffe en kjendis for første gang. For mange er 1988 mest husket som året før muren falt, det året Einar Førde ble kringkastingssjef eller kanskje, for noen ganske få, det året Jon Rønningen ble olympisk mester i bryting. For denne karen er det ikke sånn. 1988 var det nemlig året jeg vekslet mine første ord med Steinar Albrigtsen.

Turbulens

Som alltid var flyet til Bardufoss av den ikke alt for store sorten. Det var nokså heftig turbulens og det var ikke lenge før piloten kunngjorde at den lille Fokker-maskinen ville gå inn for landing. Det var da Steinar Albrigtsen, i hele sin fylde, vendte seg mot meg og forspurte om jeg ville ha en tyggis. Når fly lander, og tar av, er det som kjent ofte at man føler et visst ubehag i ørene. Et ubehag som, sies det, kan lindres ved hjelp av tyggegummi. Nå hadde det seg dessverre sånn at jeg ikke var så veldig begeistret for den slags. Jeg har aldri vært det. Tyggis har for meg nesten alltid vært synonymt med sliten kjeve og kliss på fingrene (den skal jo ut til slutt). Så jeg sa nei.

I mange år gikk jeg rundt i den tro at jeg aldri kom til å få sjansen til å bøte på denne generaltabben. Man skal liksom ikke si nei når en kjendis byr deg på noe, selv ikke når det er tyggis. Han hadde jo tilbudt meg den i god tro. Jeg bebreidet meg selv.

Så skjedde det utrolige. Året var 2002. Det var sommer og det var sent på kvelden (som jeg i anstendighetens navn skal innrømme at var relativt fuktig). Idet jeg og en kompis passerte Burger King i Munkegata i

Trondheim syntes jeg, om enn bare så vidt, at jeg fikk øye på en skinnvest i venstre øyekrok, et syn som ikke er vanligere enn at jeg snudde meg. Joda. En høyreist skikkelse. Det som en gang hadde vært ravnsvart hår. Steinar Albrigtsen.

Gjennsyn

I vel ti sekunder ble jeg stående og stirre på denne fordums storheten. Norges kanskje mest kjente lonely rider og alle middelaldrende husmødres våte drøm gjennom et par tiår. Jeg skjønte raskt at jeg ikke kunne la denne muligheten til å bøte på tidligere synder gå fra meg. Jeg trampet resolutt inn i "resturanten" med stø kurs mot kjendisen. Et par meter i fra ham stoppet jeg. Jeg fikk meg ikke til å gå lenger. Jeg burde si noe, men jeg klarte ikke. Jeg må likevel ha klart å gurgle frem en eller annen guttural lyd, for akkurat da snudde den skinnvestbekledd figuren seg. Steinar Albrigtsen vendte seg mot meg nok en gang. Jeg sto som forstenet. Hva kom til å skje? Han iakttok meg i det som virket som en evighet, men som trolig ikke var mer en et par sekunder. Så skjedde det utrolige. Steinar Albrigtsen nikket, riktignok noe avmålt, men det var ikke til å ta feil av. Steinar Albrigtsen nikket til meg som om jeg var en gammel kjenning! Han hadde kjent meg igjen!

Det er vel overflødig å si at dette nesten ble for mye for meg. Jeg måtte snu og komme meg ut i frisk luft. Jeg brukte noen minutter på å ta meg inn igjen og jeg var litt småsvimmel i en god stund etterpå. Likevel; når jeg gikk derfra var det med hevet hodet, og med en betryggende visshet om at jeg var etset inn i kjendisens hukommelse. At jeg var noe mer enn bare et tilfeldig bekjentskap. At jeg var hans venn.

av Tor-André Bergli
taqbergli@hotmail.com

Tapetkunst

Kinkades kommersielle kunst er ufrivillig komisk.

Elg i solnedgang på amerikansk.

av Martin Overå Johnsen
kæea@hotmail.com

Vanligvis er det sånn at når folk har en interesse, så liker de å snakke om den. Jeg vil tro at dette også gjelder folk som er interessert i billedkunst. Disse kunstinteresserte vil muligens, når de diskuterer, utveksle meninger om forskjellige kunstneres verker, sammenligne stilarter og epoker i kunsthistorien, og snakke generelt om bruk av farger, linjer og så videre. Jeg er også rimelig sikker på hva kunstinteresserte ikke snakker så forferdelig mye om. Det som ikke er viktig for kunsten, og som kunstnere derfor, etter all sannsynlighet, ikke diskuterer så mye, er hvor mange bilder den enkelte kunstner har solgt.

Det er selvsagt ikke utenkelig at temaet kommer opp, det er jo viktig for en kunstner å selge bilder så hun får en inntekt, men hvis du blir mer interessert i salgshall enn i kunsten er du ikke kunstanalytiker mer, du er markedsanalytiker. Dette sier jo seg selv egentlig. Rembrandt blir ikke husket på grunn av at han solgte så vanvittig mange bilder.

Kjøpesenterkunst

Allikevel finnes det en maler som ganske riktig har blitt svært så berømt, men som man ikke kan bruke andre superlativer om enn de som beskriver ham som historiens mestselgende billedkunstner. For det er han faktisk, selv om alle som har litt peiling på kunst sannsynligvis vil påstå at han ikke er det spor flink som maler, og kanskje til og med nøle med å kalle ham "kunstner" i det hele tatt.

Denne enormt populære malerens navn er Thomas Kinkade, og han er (som alle sikkert har gjettest allerede) amerikaner. Jeg går ut ifra at få her i Europa har hørt om ham. Selv så jeg denne mannen på "Sixty minutes" og

jeg har aldri egentlig hørt ham nevnt verken før eller siden, bortsett fra under mitt nylige opphold i California. Og der borte i hjemlandet skal jeg love dere at han var lett og legge merke til. Thomas Kinkade skiller seg nemlig fra andre malere på det området som gjelder markedsføring. Det vises godt ved at han er den eneste kunstneren i verden med minst en egen butikk i nesten hvert eneste av USAs mange kjøpesentre.

Naturens lysende skjønnhet

Nettopp på grunn av dette med markedsføringen hans er det at jeg ikke blir sikker på om Thomas Kinkade kan kalles kunstner i det hele tatt. Det blir nemlig ganske åpenbart når du ser en av TV-reklamene av denne mannen, at han er forretningsmann fremfor noe. Han bruker det meste av sin arbeidskraft på å reise rundt og enten "opptre" på TV-shop, eller holde taler rundt om i Amerika, der han snakker om sitt syn på kunst. Det er muligens ikke så overraskende at Thomas Kinkade mener at kunst ikke er til for å bli diskutert og analysert, men derimot skal den formidle tradisjonelle verdier som "familien, troen på gud, og naturens lysende skjønnhet". Som "kunstneren" selv sier det ifølge en reklamebrosjyre:

- Jeg prøver å skape malerier som er vinduer til fantasien... Jeg maler for å skape stillferdige og inntrengende bud om håp, glede og skjønnhet, dag ut og dag inn.

Det påpekes i den samme reklamebrosjyren at "Thom" er en kjærlig ektemann og far. Alt dette gjøres åpenbart for å appellere til målgruppen (som aldri ville ha kjøpt malerier av en ungkar), og ganske riktig: Når han holder taler går konservative, middelaldrende og eldre damer amok av glede, og takker appellanten for at han setter ord på deres

følelser. Det kan dessuten være verdt å nevne at Thomas Kinkade er i ferd med å utvide sitt forretningsimperium ved å utvide produktene han selger under sitt navn fra kun malerier, til å omfatte alle varer som kan komme til å selge godt. Med størst vekt på husholdningsprodukter.

Med et slikt voldsomt reklameapparat, er det klart at man må stille spørsmålsteget ved om denne mannen er ute etter å lage kunstverk, eller å bare å tjene penger. Som jeg nevnte tidligere vil folk som har greie på kunst, og sannsynligvis de aller fleste som ikke har det, synes at maleriene til Thomas Kinkade er forferdelig stygge. Det er faktisk vanskelig å tenke seg noe som passer bedre inn i beskrivelsen "elg i solnedgang". Stort sett alle bildene har uutholdelig sukkersøte motiv, og er så overdrevent koselige at de ser ut som amerikanske juletrær. De egner seg allikevel, på tross av sin åpenbare mangel på kvalitet, utrolig godt til å tjene penger på.

Det Thomas Kinkade gjør, er at han trykker opp et uendelig antall kopier av maleriene sine, og så har han hundrevis av ansatte som maler detaljene over trykket slik at bildet skal se mer levende ut. Bildene er laget i "kolleksjoner" som er skreddersydde for samlere, et smart grep, ettersom mange amerikanere bruker alle sparepengene sine på å kjøpe hundrevis av Kinkade-bilder, som de så "tapetserer" veggene med.

Kunst for folk flest?

Thomas Kinkade er altså for det første, et morsomt bilde på hvordan kunst blir når man forsøker å utnytte den i profittens navn. Jeg ser egentlig ikke så stor en forskjell på Kinkade sitt prosjekt, og andre som gjør det samme med annen kultur. For eksempel

fast- foodkjeder, diverse forfattere av ekstremt kommersiell litteratur, og selvsagt en rekke popmusikere (eller kanskje heller selskapene bak dem). Forskjellen er åpenbart den at kommersialiseringen aldri er blitt tatt så langt innen billedkunsten før, og at Thomas Kinkade derfor lett kan virke urteit i forhold til det vi allerede er vant til. Dessuten er jo "imaget" rundt Kinkades merkenavn bygget opp rundt et amerikansk verdisyn, som er ganske forskjellig fra vårt europeiske. Legger man alt dette sammen får man et resultat som er så latterlig at jeg vil påstå jeg har ledd mer av "Thom" enn jeg har av både Harald Eia og Bård Tufte Johansen til sammen.

Men til tross for at denne amerikanske kunstneren / forretningsmannen gjør en så latterlig figur i våre (mine) øyne, så kan vi kanskje lære noe av ham også. Han selger jo helt utrolig mange bilder, og selv om "kunsten" hans er null verdt, har han allikevel funnet seg et kraftig argument å basere markedsføringen sin på, nemlig at kunst bør være tilgjengelig for vanlige folk, og at den ikke er det slik som situasjonen er i dag. Det er nok sant at kunstmiljøet kan virke lukket og utilgjengelig for vanlige folk, og det bør være en utfordring for miljøet å åpne seg. Grunnen til at dette er viktig er jo åpenbart at manglende innsikt i kunst og kultur er det eneste som kan få folk til å gå av skaffet for forretningsmenn som Thomas Kinkade. En mann som sammen med sine kolleger innen andre grener av kulturen, frarøver meningen fra folks tilværelse ved å utnytte kulturen deres til fordel for sin lommebok.

THOMAS KINKADEE
Painter of Light™

VICTORIAN LIGHT
SIZE: 16" x 20"
18" x 24"
24" x 30"

LAMPLIGHT MANOR
SIZE: 16" x 20"
18" x 24"
24" x 30"

THE MOUNTAINS DECLARE HIS GLORY
SIZE: 20" x 24"
24" x 30"
32" x 40"

Limited Edition Studio Works
Available in limited edition reproductions on hand retouched canvas and paper. These limited editions capture the vibrant color and incredible use of light from the originals.

Plein Air Collection
French for "open air," this impressionistic style involves setting up a portable easel out of doors and capturing the scene and the moment.

PICCADILLY CIRCUS, LONDON
SIZE: 9" x 12"

LONDON AT SUNSET
SIZE: 9" x 12"

Pizza

Dette trenger du

Bunn:

4dl lunka vann
1 dl. olje (gjær billig)
fi pakke gjær
salt
mel

Saus:

1 løk
1 boks tomater
hvitløk
oregano
salt
pepper

Topping:

ost
det hjertet måtte begjære eller kjøleskapet inneholde

Sånn gjør du

Bland olje og vann med salt og gjær. Bland i mel til du har en smidig deig som ikke klisser når du tar i den. La deigen heve under plast i ca 1 time.

Mens deigen hever kan du lage sausen. Hakk hvitløk og løk og blank det i en kjele. Hvor mye hvitløk du bruker er opp til deg, personlig har jeg fått høy toleranse for hvitløk og bruker gjerne 4-5 fedd. Pass på så løken ikke blir brun, da smaker sausen nemlig vondt. Hell i tomatene og krydre etter ønske. Smak litt underveis. La sausen putte av gårde på lav varme i ca 30 min.

Når deigen har heva er det på tide å begynne å kjevle. Del deigen og kjevle bunnene så tynne som mulig. Bruk en gaffel og prikk hull i bunnen for å slippe ut varm luft under steking. Har du ingen kjevle kan du bruke noe annet tungt og glatt, som ei tom flaske. Deigen burde bli til 3-4 bunner

Bunnene stekes på øverste rille i ovnen i 3 min på maks temperatur, uten saus eller fyll på. Sånn forblir de nemlig flate og tynne hele steking. Når bunnene er stekt, ikke nødvendigvis blitt så veldig brune, legger du saus på. Oppå sausen legger du reven ost. Det trengs ikke så veldig mye. Pizzaen kan spises sånn uten mere fyll, eller du kan bruke det du har. Noen forslag er: tunfisk, kjøttpølse, kjøttrester fra tidligere middager, kylling, pølser, reker (mmm... luksus), mais, sopp, løk, squash, paprika, oliven....

En variant jeg ofte lager har paprika, løk (ikke så mye siden det er løk i sausen), sopp og fårepølse. Fårepølsa skjærer jeg i tynne strimler og da trenger man heller ikke så mye. 3-4 stykker burde holde. Legg saus, ost og fyll på bunnen. Smekk pizzaen i ovnen på maks varme og øverste rille. Etter 5-10 minutter er middagen klar. Kos deg!

Herr Kalkun redder dagen

Når sist skrøyt du av fiskekakene eller de kokte pølsene? Også hverdagskukkene trenger klapp på skuldra.

Så opprant den mest oppskrytte festdagen i hele kalenderen, nyttårsaften. På menyen sto kalkun med tradisjonelt tilbehør og gjestene telte 10 stykker.

Utgangspunktet var ikke det beste. Den ene av kokkene var ganske redusert etter en real fyllekule kvelden i forveien, mens den andre hadde liten eller ingen erfaring med bleike fjærkre. Kalkunen var dårlig ribba, og forarbeidet var stort.

Det bleike utysket blei rensa, gnidd med sitron og døpt herr Kalkun. Humøret steg på oss begge utover dagen. Om det hadde med store megnder cola å gjøre, eller det faktum at herr Kalkun begynte å få en gylden farge er usikkert. Men med humøret på oppadgående var det en smal sak å mikse Waldorfsalat, timianpoteter og rødvinssaus.

Full eller fornøyd?

Og da gjestene ringte på døra, hadde hr Kalkun hvilt sin tilmålte tid og kokkene var pent pyntet for festivitas. Herr Kalkun falt nok i smak, og komplimentene satt løst rundt bordet. Men i stedet for å si takk og smile ned i tallerkenen sa vi oss enig at dette trolig var verdens beste kalkun. Utover kvelden brakte vi herremåltidet på bane hver gang det ikke hadde blitt nevnt på en liten stund. Vi slo oss for brystet og hverandre på ryggen. Klart og tydelig fortalte vi nye mennesker vi traff at de hadde gått glipp av den saftigste kalkunen noen sinne. Vi brakte herr Kalkun på bane i de fleste samtaler og var rett og slett dritfornøyd. Folk gikk lei, hviska om for høyt alkoholinntak, men vi skrøyt videre. Det var da det slo meg, vi oppførte oss som gutter.

Gutter får og krever mye ros når de lager mat. Kjæresten min kunne ikke lage noe annet enn spaghetti med kjøttsaus da vi ble kjent. Sakte, men sikkert utvida han repertoaret. Og han ble skrytt opp i skyene hver

gang det kom noe nytt ut av kjøkkenet. Aldri hadde vaflene smakt bedre, sausen vært fyldigere eller kjøttet mørere, ja sjøl fiskekakene var eksepsjonelt godt stekt. Ingen skrøyt av mine fiskekakker, sauser eller anna hverdagsmat. For det er få som skryter av den maten man spiser dag ut og dag inn alle ukene gjennom året. Kanskje er det stadig gutter som lager festmaten, den eksperimentelle maten, går på sausekurs, kjøper dyre oljer og høster rosen fra venner og familie rundt festbordene. Kanskje er stadig hverdagsmaten, det ofte litt kjedelige vomfyllet noe jenter står for. Kanskje burde gutter lære seg å steike fiskepudding og være stolt av det. Og, jenter burde skryte mer, slå seg for brystet og lage festmat. Det er helt sikkert.

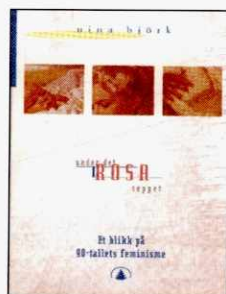
Pizza er kanskje ikke festmat, men det er godt og gjøres ganske billig. Pizza er også en grei måte å bli kvitt rester på. Det dyre innslaget i retten er osten, så lag pizza i en økonomisk oppgangsperiode, eller når det bare er litt osterkorpe igjen i kjøleskapet. Tørre osterester blir likevel sjelden spist på brødskiva.

Abonnér! Som abonnent på *Rebell* får du ikke bare seks - 6 - tjukke utgaver av landets rødeste ungdomsmagasin fritt tilsendt. Du får også muligheten til å kjøpe progressiv litteratur til irrasjonelle priser. Send inn slippen i dag! Velkommen til **Rebell**.

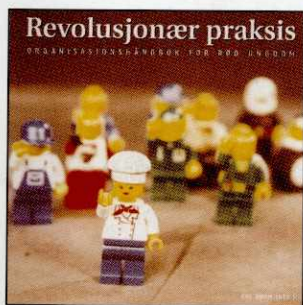
Björks lille rosa

Under det rosa teppet kom som bestilt til den nye feministiske bølgen sist på 90-tallet, og er allerede en moderne klassiker. Björk hevder som Simon de Beauvoir: "Man er ikke født som kvinne - man blir det", og mener de såkalte kvinneverdiene er kulturskapte.

Nina Björk:
UNDER DET ROSA TEPPE
Gyldendal. 236 s. Kr 50,-

Revolusjonen har fått bruksanvisning

Are Böhm (red.):
REVOLUSJONÆR PRAKSIS
Rød Ungdom/Rebell. 122 s. Kr 50,-

Utgivelsen av *Revolusjonær praksis* er et resultat at en diskusjonsbevegelse som fant sted i Rød Ungdom rundt årtusenskiftet. Håndboka tar sikte på å oppsummere den kollektive kunnskapen om revolusjonær organisering. Boka inneholder kapitler om Metode, reform og revolusjon, organisering og mobilisering, og er gjennomillustrert av Tor Gustad.

Søstre, kamerater!

Kjersti Ericsson er professor i kriminologi ved Universitetet i Oslo. Hun har skrevet fagbøker, politiske artikler, diktsamlinger og romaner. *Søstre, kamerater!* kom første gang ut i 1987, mens Ericsson var leder i AKP. Siden har boka vært standardverket for revolusjonære feminist.

Kjersti Ericsson:
SØSTRE, KAMERATER!
Røde Fane. 221 s. Kr 50,-

Det historiske førstenummeret

Første nummer av *Nye Rebell* kom i august 2002. Det historiske førstenummeret breier seg over hele 52 sider fulle av gullkorn.: **Arbeid, Knut Nærum, Egypt, Naivisme, Islam og Gatas Parlament.**

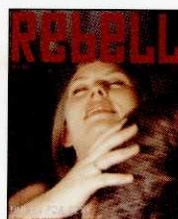
REBELL NR. 1/02
52 s. Kr 10,-

En sosialistisk verden er mulig

Når jordas treller reiser seg er et spesialnummer av *Rebell* med fokus på **Brasil** og Verdens sosiale forum i **Porto Allegre**. Slagordet "En annen verden er mulig" har gitt gjenklang blant folk verden over - men hva slags verden?

NÅR JORDAS TRELLER REISER SEG
36 s. Kr 10,-

Alle gjør det

Ungdomsbladene formidler hip og trendy sex. Skolen formidler smart og ansvarlig sex. Pornoen formidler undertrykkende sex. *Rebell* spør: Hva er bra sex? Les også om **Gåte, graffiti, teselskap** og **syv søstre**.

REBELL NR. 2/02
40 s. Kr 10,-

Om sex og sann

Slipp glede og kjærlighet løs er en spesialutgave av *Rebell* fra 1999, med tekster om blant annet abort og abortkamp, kjønnsroller, utseendetyranni, porno og homsekamp. Alt dette handler om vår seksualitet og om vår rett til å bestemme over vår egen kropp.

SLIPP GLEDE OG KJÆRLIGHET LØS
40 s. Kr 10,-

Ja, jeg vil abonnere på Rebell
(150,- for seks nummer)

Navn _____

Adresse _____

Postnummer _____

Sted _____

Telefon _____

E-post _____

I tillegg vil jeg bestille: _____

Send slippen til *Rebell*, Boks 4319 Hospitalsløkkan, 7417 Trondheim, eller gjør din bestilling på rebell.no Ved bestilling av bøker eller gamle utgaver kommer porto i tillegg etter Postens takster.

Sendt i posten siden sist...

Statsministerens kontor - 21/2-2003

Dear Bush!

I just wanted to send you a card so you don't get the wrong impression or something. Even though some 100 000 people protested last saturday, it is important not to forget that I am prime minister. I RULE this country. I very much want you to come visit Norway, where I am the boss. I have talked to Clinton before, and even though i did not understand much of what he said, it made me look real cool on TV.

See you in Mai!

Love, Kjell M. Bombevik, Prime minister

Sosialistisk Venstreparti – 19/2-2003
Subject: Dinner?

Hello Mr. President!

When it came to my notice that you are planning to visit Norway my first thought was: Dinner at the castle? Can I wear my nice blue dress? Then the Iraq-conflict came to mind and I got a bit worried. My party don't like your plans to attack Iraq and maybe it would be a mistake for me to attend dinner with you if your war has started. If you don't see me at the dinner, please be aware that this is NOTHING PERSONAL.

Yours sincerely, Kristin!

RØD UNGDOM – 18/2-2003

George Bush!

Do not visit Norway. In fact, don't visit anyone. Get the fuck off this planet, asshole.

Communist bastards in Norway.

PS! If you DO come, we will meet you with demonstrations, activism and blockades.

